ANT

Haftalık Dergi • 17 Şubat 1970 • Sayı 164 • 150 Krş

DEMİREL'E DARBE

• biri •

8 şubat

□ Ölüm cihazına sabotaj

ABD Hükümeti'ne silah imal eden ikinci büyük kuruluş olan «General Electric» firmasının New York ve Washington'daki büroları, Vietnam Savaşı'nı protesto eden bir kısım halk tarafından bombalanmıştır. Olaydan sonra gazete bürolarına telefon edilerek «ölüm makinelerini susturmak için General Electric Kumpanyası dosyalarını biz imha ettik» denilmiştir. Öte yandan Nixon, Beyaz Saray'da topladığı savaş konseyine son talimatını vermiş ve Saygon'a hareket eden savunma bakanı Melwin Laird'den de Güney Vietnam'daki Amerikan birliklerinin yavaş yavaş çekilmesini istemiştir. Amerikan birliklerinin yerini Pentagon'un «Vietnamlaştırma» programı çerçevesinde savaşa devam etmek üzere Güney Vietnam birlikleri alacaktır.

□ Tehdit ve ATTF

Almanya'daki Türk öğrencilerini «vatandaşlıktan çıkarmak»la tehdit eden Milli Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'a ATTF Başkanı Metin Gür bir telgraf çekerek «Ülkemizde yaşayan milyonlarca halk kara cehalet içinde yüzerken, üniversiteye giremeyen halk çocukları polis tarafından coplanırken, öğretmen ve talebe kardeşlerimiz A'dan Z'ye bozuk eğitim düzeni içinde kıvranırken, öğretmeni işinden, talebeyi okuldan atmanız ve binbir zorluklarla yurt dışında hem çalışıp hem okuyan talebe kardeşlerimizi, «vatandaşlıktan çıkaracağız» diye tehdit etmeniz, tek kelimeyle İHANET'tir» demiştir.

□ Yine tiyatro sansürü

Bir zamanlar «müstehcen» olduğu için özel bir tiyatroda temsili yasaklanan Lysistrata oyunu bu defa Kültür Saray'ında Devlet Tiyatrosu kadrosu tarafından devlet ricali önünde temsil edilirken, Engin Cezzar-Gülriz Sururi topluluğunun temsil etmekte olduğu, dünyaca tanınmış zenci yazar James Baldwin'in «Düşenin Dostu» adlı oyunu, valilik kararıyla yasaklanmıştır. Oyunun daha önce adli soruşturma konusu olduğunu ve basın savcılığında takipsizlik kararı verildiğini açıklayan tiyatro ilgilileri, valiliğin anayasaya aykırı kararını uygulamamışlar ve oyuna devam etmişlerdir.

9 şubat

□ Sultanlar Partisi!

Büyük sarsıntı geçiren Adalet Partisi'nden parsa toplamak hesabındaki Milli Nizam Partisi'nin Genel Başkanı Prof. Necmeddin Erbakan, partisinin asıl kurucusunun «Sultan Abdülhamit Hazretleri» olduğunu söylemiştir. Sultan Fatih, Sultan Yıldırım, ve diğer sultanların da parti kurucuları arasında bulunduğunu belirten Erbakan, aslında eleştiri bakımından olumlu görüşler ileri sürerek şöyle demiştir: «Türkiye'de büyük bir kitle aç ve sefildir. Büyük alanlar bakımsız ve terkedilmiştir. Ancak belli zümrenin elinde imkanlar vardır. Ekonomi dışa bağımlı ve cılızdır, dış ticaret müzminleşmiş bir haldedir. Gayrımilli sınai bünye gittikçe çökmektedir.» Gerçekleri dile getirirken «ortanın solu» politikacılarından daha cesur davranan Erbakan, sorunların çözümü konusunda ise, ancak ortaçağ şartları içinde işlerliği bulunan ümmetçi ideolojiyi önererek çağın gerisine düşmektedir

□ Devrimci sanatta kavga

Devrimci ozanlarımızın düzenlediği «Devrimci Sanatta Kavga Günü» toplantısı Ankara Halk Oyuncuları Tiyatrosu'nda yapılmıştır. Çok kalabalık bir devrimci topluluğunun izlediği, birçok kişinin de yer kalmadığı için katılamadığı toplantıda Ataol Behramoğlu devrimci sanat üzerine konuşmuş, Ahmed Arif, Özkan Mert ve Ataol Behramoğlu şiirlerini okumuşlardır.

NATO Kampanyası Açtılar

Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu ile Almanya Türk Öğrenci Federasyonu birlikte «NATO Kampanyası» açarak, işçileri, köylüleri, öğretmenleri, talebeleri, subayları, sendikaları ve yediden yetmişe bütün halkı NATO'ya ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleye çağırmıştır. İki örgüt, Türkiye toprakları üzerindeki bütün yabancı askeri üs ve tesislerin Türk Genelkurmayı emrine girmesini, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasını, Amerikan askerlerinin ve «barış gönüllüsü» gibi uzmanların Türkiye'den çıkartılmasını istemektedirler.

10 şubat

□ Yıldız'ın demeci

TİP Merkez Yürütme Kurulu'nun olağan toplantısından sonra Genel Başkan Şaban Yıldız, bir demeç vererek Demirel'in «ikili antlaşmalar» ve NATO konusundaki basın toplantısındaki tutarsızlıkları ortaya koymuş, Ortadoğu konusunda da Türkiye'nin mutlak surette İsrail'e karşı tavır alması gerektiğini belirterek şöyle demiştir: «Türkiye'nin politikası, aynı emperyalizme karşı direnen Arap ülkelerinden yana bir politika olmak gerekir. İsrail hem Ortadoğu'da Amerikan emperyalizminin vurucu gücü olmak görevini görüyor, hem de kendisi ilk kuruluş sınırları içinde kalmak niyetinde değildir; sınırlarını genişletmek heves ve çabasındadır. Ortadoğu'da elbette bir savaşın patlak vermesi arzu edilmez, ama ihtilafa barışçı çözümyolları aranırken, Türkiye desteğini Arap devletlerinden yana koymalıdır.»

□ Amerika'yı protesto

Bir Afrika gezisine çıkan ABD Dışişleri Bakanı William Rogers, uğradığı Tunus'ta Amerikan aleyhtarı şiddetli gösterilerle karşılanmıştır. Hükümetin izniyle düzenlenen bir mitinge katılan binlerce Tunus'lu, «Katil Nixon, Siyonist Nixon» diye bağırmışlar ve miting sırasında ABD'nin siyonizm lehindeki siyasetini kınayan, Filistin'i destekleyen bir karar tasarısını kabul etmişlerdir. Öte yandan, Tunus'un ABD karşısında soğuk bir tutum takındığı ve Tunus Başbakanı Bahi Ladgam'ın «İsrail'e hiç ihtiyacı olmadığı halde yapılan her yardım, Tunusluların duygularını incitmekten başka bir sonuç vermez» dediği açıklanmaktadır. Japonya Savunma Dairesi Başkanı Yasuhiro Makasone ise, Japonya'daki bütün Amerikan üslerinin boşaltılmasını, Amerika'nın Japonya Büyükelçisi'nden istemiştir. Okinawa'daki üslerde çalışan işçiler ise Amerikalıların kitle halinde işçi çıkarmalarını protesto etmek üzere üçüncü genel greve hazırlanmaktadırlar.

□ Tahriklerin Sonucu

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencilerinin boykotun kaldırılması konusunda düzenledikleri forumdan sonra Demirel'in «halkın bizzat müdahale etmesi» yolundaki tahrikçiliğini sürdüren bazı şahısların telkiniyle iki kamyon dolusu AP'li, öğrencilere saldırmak üzere üniversite önüne gitmiştir. Bunun üzerine üniversiteye polis ve jandarma gönderilerek saldırı önlenmiştir.

11 şubat

Kölelik Devamda

İsviçre'de yayınlanmakta olan Die Weltwoche Dergisi'nde, dünyada köleliğin halen devam ettiği ülkelerden birisinin de, Türkiye olduğu, «beyaz kadın ticareti», «fuhşa zorlama», «toprak ağası için çalışma zorunluluğu» ve «beslemeler» şeklinde köleliğin sürdürüldüğü açıklanmaktadır.

□ Pentagonizm'in içyüzü

Amerikan Yüksek Mahkemesi yargıçlarından William O. Douglas'ın yayınlandığı zaman büyük bir gürültü kopartacak olan son eserinin özeti International Herald Tribune Gazetesi'nde yayınlanmıştır. Douglas, bu eserinde, ihtilalin, Amerikan toplumu için tek çıkaryol haline gelebileceğini belirtmektedir. Eserde, bugünkü duruma gelinmesinde en önemli rolleri olan başlıca hedefler üzerinde durulmaktadır. Bu hedefler, Pentagon, CIA, FBI gibi örgütlerle eski cumhurbaşkanlarından Truman, Johnson, Amerikan bürokrasisi, işverenler, eğitimciler ve anayasayı devamlı şekilde ihlal etmekte olan polistir. Yüksek Mahkeme yargıcının kitabında, Amerikalıların uluslararası alanda paranoyak hale geldiği ve Pentagon'un, elindeki imkanlarla Güney Afrika ülkelerinde patlak verecek olan ve bu ülkeler için ihtiyaç duyulduğu ifade edilen ihtilalleri bastırmak için çalıştığı da açıklanmaktadır.

□ El Feth'in açıklaması

El Feth Gerilla teşkilatı yetkilileri, bir süre önce Türkiye'de polisçe tutuklanan devrimci gençlerin sabotajlar yapmak üzere El Feth tarafından yetiştirildiği yolunda resmi makamların iodialarını yalanlamıştır. El Feth sözcüsü, «Teşkilatımız, Türkiye'de sabotaj yapması için kimseyi eğitimden geçirmemiştir. Ancak aramızda Arap kardeşleri ile düşmana karşı omuz omuza çarpışan Türk kardeşlerimiz vardır» demiştir. Böylece, Ortadoğu Devrimci Çemberi'ne karşı yerli işbirlikçilerin düzenledikleri bir komplonun da foyası meydana çıkmış olmaktadır.

□ Yahudiler göçediyor!

Ürdün'de çıkan «El Düstur» Gazetesi'ne göre, her ay Türkiye'deki Yahudilerden ortalama 150 kişi İsrail'e göçetmekte ve bunların bir kısmı İsrail Ordusu'nda, yani emperyalizmin saflarında yeralmaktadır. Ayrıca, varlıklı Yahudilerin de son zamanlarda Türkiye'den dışarıya gittikleri öğrenilmiştir.

12 şubat

□ Küçük Arap Zirvesi

Kahire'de düzenlenen, beş Arap ülkesinin katıldığı «Küçük Arap Zirve Konferansı» sona ermiş ve konferans sonunda yayınlanan bildiride, Arapların İsrail işgali altındaki toprakları kurtarmaya azmettikleri ve zafer kazanacakları bir kere daha belirtilmiştir. Bildiride, «Amerika, İsrail'i destekleyerek Ortadoğu ve dünya barışını tehlikeye atmakta, böylece bütün milletlerarası topluluk önünde vahim bir sorumluluk yüklenmiş olmaktadır,» denilmekte ve «barış, ilerleme ve özgürlük taraftarı bütün halkların, Arapların mücadelesinden yana olduğu» belirtilmektedir. Konferanstan sonra Filistin Kurtuluş Teşkilatı Başkanı Yasir Arafat, Sovyetler'in gerilla savaşını desteklemelerini istemek amacı ile yedi kişilik bir heyetle Sovyetler Birliği'ne gitmiştir.

□ Gençlere saldırı

Sömestr tatilinden yararlanarak memleketlerine giden üniversiteli gençler, Sivas'ta Amerikan emperyalizmi aleyhine bildiri dağıtırlarken bazı saldırganların hücumuna uğramış ve dövülmüşlerdir. 4.500 işçinin çalıştığı Sivas Demiryolu Fabrikası önünde gençlerin dağıttığı bildiride şöyle denilmekteydi: «Bu topraklarda Amerikan köpeği havlayamaz. İşçiler, köylüler, askerler, aydınlar, milli kurtuluşumuz, yani tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için omuz omuza birleşelim. Çalışan namuslu köylünün sırtından geçinen toprak ağalarına, tefeciliğe, faizciliğe, aracılığa son verelim.»

13 şubat

□ Garaudy Sorunu

Fransız Komünist Partisi, Sovyetler Birliği ile ideolojik ilişkiler konusundaki tutumundan dolayı Roger Garaudy'yi, son kongrede Merkez Komitesi'nden ihraç etmiştir. 1956'dan beri Merkez Komitesi'nin üyesi olan Garaudy, Fransız Komünist Partisi'ni, Fransadaki sosyal değişiklikleri hesaba katmaksızın Sovyet modelini adım adım izlemekle suçlamış, aynı zamanda Çekoslovakya Olayları dolayısıyla Sovyetler Birliği'ni ağır şekilde eleştirmiştir. Garaudy, Fransız Komünist Partisi'nin beyaz yakalıları (memurlar) ve aydınları yeni bir sosyal sınıf olarak tanımasını istemiş, ancak parti bu fikirleri marksizme aykırı bulduğu için reddetmiştir. Bilindiği gibi Graudy, Çek olayında tekyanlı olarak Sovyetler Birliği'nin tutumuna karşı çıkmış ve «Hürriyetçi Sosyalizm, İnsancıl Sosyalizm» havariliği yapmağa başlamıştı.

Muhtar Toprak Reformu Yaptı

Kerme'nin Bazlamacı Köyü Muhtarı Selahattin Yılmaz, 4 bin dönümlük araziyi 100 köylü arasında pay etmiş ve reformu gerçekleştirmiştir. Böylece Altunlu ve Bazlamacı köylüleri arasında yıllardır süren çatışma da ortadan kalkmıştır.

14 şubat

□ 11 genç tutuklandı

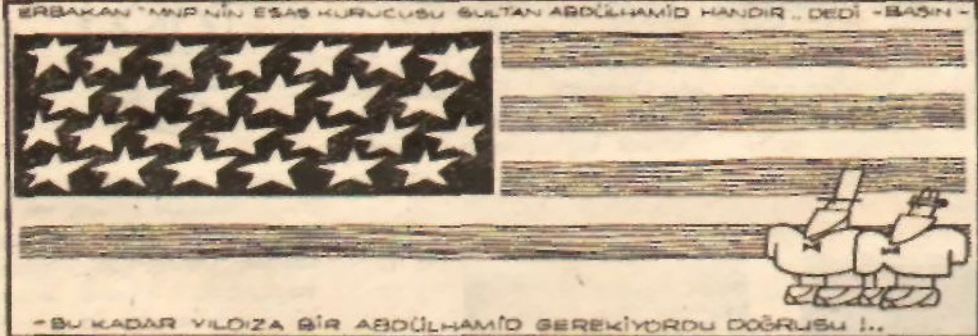
Filistin'de Arap komandoları arasında çarpıştıkları ve sabotajlar yapmak üzere Türkiye'ye döndükleri iddiasıyla polisçe Diyarbakır, Gaziantep ve Malatya'da yakalanan 11 genç, «anayasaya aykırı olarak» günlerce polis nezaretinde ve işkencesinde tutulduktan sonra nihayet adliyeye sevkedilmişler ve tutuklanmışlardır. 11 genç, «silah ve patlayıcı madde bulundurmak», «pasaportsuz yurt dışına çıkmak» ve «devlet nizamını sarsıcı faaliyette bulunmak» iddiasıyla yargılanacaklardır. Gençlerden ODTÜ öğrencisi Müfit Özdeş, İsrail, Amerikan ve Yunan emperyalizmine karşı savaşmak için bir araya geldiklerini belirterek, «Emperyalizme karşı nerede olursa olsun, dövüşmek, vatan için dövüşmek kadar mukaddestir» demiştir.

□ İran-Irak çatışması

Ortadoğu'yu karıştırmaya çalışan emperyalizm, şimdi de İran'ı maşa olarak kullanıp Irak'ı sürekli olarak tehdit ve tahrik etmekte, Ortadoğu'da yeni bir savaşın patlak vermesi için gayret sarfetmektedir. Türkiye'nin uzlaştırıcı bir tutumla sorunu çözümlemesi yolunda Irak'ın yaptığı müracaat üzerine Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Orhan Eralp İran'da temaslar yaptıktan sonra Türkiye'ye dönmüş ve İran'ın sorunu barışçı bir şekilde çözümlemek için görüşmeler yapmaya hazır olduğu yolunda bir açıklama yapılmıştır. Buna rağmen İran, Irak sınırına asker yığmakta ve taraflar karşılıklı olarak ateşe ateşle mukabele edeceklerini ısrarla açıklamaktadırlar.

GÖZ GÖRE — YALÇIN ÇETİN

HAFTANIN YORUMU — DOĞAN ÖZGÜDEN

Sarsılan, düzendir!

TÜRKİYE'DE yine halk iradesinin dışında bir oyun oynanmaktadır. Nasıl ki göstermelik Filipin demokrasisinde iktidarlar büyük kitlelerin bilinçsiz oylarıyla teşekkül etmekteyse, aynı şekilde en yüksek yasama ve yürütme organlarında da, yine halkın iradesi dışında, hiçbir köklü nedene dayanmayan çatışmalar, kaymalar, tercihler sürüp gitmektedir. Süleyman Demirel adında nüfusun yüzde 98'inin ismini ve cismini bilmediği bir Amerikan şirketi komisyoncusu, Amerikan usulü bir propaganda ile iki ayda ülkede en çok oya sahip partinin başına getirilmiş, oradan da başbakanlığa yükseltilmiştir. Amerikan işadamı kafasıyla 30 milyon nüfuslu bir ülkeyi beş yıldan beri yöneten bu şahıs, bu defa da tıpkı geldiği gibi, tepetaklak gitmektedir. ANT'ın iç sayfalarında belirtildiği gibi, beş yılda Türkiye ekonomisini kelimenin tam anlamıyla çıkmaza sürükleyen ve artık göz boyamasına hiçbir şekilde imkan kalmayan Süleyman Bey, bu tepetakla oluşa büyük ihtimalle dünden razıdır ve düşüşünü kendisi de teşvik etmiştir. Beş yıllık iktidarında sülalesini milyonlara garkeden Süleyman Bey'in ülke ekonomisi çıkmaza sürüklendiği ve toplumsal patlamaların şiddetlendiği bir dönemde başını daha fazla derde sokmadan iktidar sorumluluğundan kurtulmak istemesi, ilk Amerikan bursiyerinin pragmatist kafasına uygun bir davranıştır.

BUNDAN sonra ne olacaktır? Mevcut kadrolarla bir koalisyon kurulması ihtimali de vardır, yeni bir seçime gidilmesi ihtimali de... Bir zayıf ihtimal de, mevcudu 214'e düşen AP Grupu'nun kısa zamanda diğer partilerden 12 kişi transfer ederek tek başına yeniden hükümet kurmasıdır. Bir koalisyon kurulması, sık sık belirttiğimiz gibi, kendi çıkarları aleyhine toplumsal patlamalardan ve Ortadoğu bölgesinde kuvvet dengesinin kendi aleyhine dönmesinden tedirgin olan Amerika'nın birinci planda düşündüğü ve bir yıldan beri gerçekleştirmeğe çalıştığı bir formüldür. AP Grupu'nun diğer partilerden 12 kişi transfer ederek tek başına hükümet kurması köklü bir çözüm yolu değildir ve Demirel'in de, çok zorunlu olmadıkça, böyle bir formüle «evet» demesi beklenmemelidir. Üçüncü şık, Haziran ayında Senato seçimleriyle birlikte yeniden milletvekili seçimi yapılmasıdır. Ancak AP'den kopan ve teşkilat üzerinde etkisi büyük olan 41'lerin başka bir partinin saflarında seçim mücadelesine girmeleri halinde AP oyları geçen yılki seçime göre daha da bölünecek, tek başına iktidara gelmeyi mümkün kılan bir çoğunluk sağlanamayacaktır. Bu halde de, yine tek çıkaryol olarak «koalisyon» görünmektedir.

ANCAK koalisyonun Türkiye'nin içine sürüklendiği bunalımı önleyebileceğini sananlar da büyük ölçüde yanılmaktadırlar. İç çelişkilerinin gün geçtikçe büyüdüğü, kişisel menfaat çatışmalarının ağır bastığı burjuva partilerinin koalisyonu, terör tedbirlerine gitse de, toplumsal patlamaları önleyemeyecektir. Çünkü bu patlamalar, hakim çevreler sözcülerinin iddia ettiği gibi, üç beş anarşistin değil, ekonomik ve sosyal çıkmazların barajını zorlayan toplumsal birikimin eseridir. Artık açıkça ortaya çıkmıştır ki, sallanan siyasi iktidarlar değil, doğrudan doğruya düzenin kendisidir. Koalisyonlar da Türkiye'de bu patlamaları önleyemedikleri takdirde - ki önleyemeyeceklerdir-, Amerika, bu defa yedek kuvvetini sahneye sürecektir. Bu, Yunanistan'daki albaylar cuntası örneği bir faşist yönetimdir. Bu konuda bütün hesaplar ordu üzerine yapılmaktadır. Türkiye sosyalistlerine bu noktada büyük görevler düşmektedir. Hakim sınıfların tam bir kaosa sürüklendikleri bu dönemde bütün gelişmelere yön verebilmek ve en önemlisi iki yanlı, hem bir yanıyla devrimci, hem de bir yanıyla işbirlikçi küçük burjuvazinin sivil-asker aydın kesimini emperyalizmin tuzağına düşmekten koruyabilmek!

DEMİREL'E DARBE !

Emperyalizmin hazırladığı **«Koalisyon Planı»** Bütçe Oylamasından sonra uygulanmağa başlandı

ŞİMDİ NE OLACAK ?

CEVDET SUNAY
— Çankaya'dan Müdahale —

DEMİREL VE MEHMET TURGUT
— Öküz öldü, ortaklık ayrıldı —

FEYZİOĞLU
— Kaolisyon peşinde —

İSMET İNÖNÜ
Dumanlı havadaki kurt !

Uzun süreden beri üzerine spekülasyonlar yapılan Demirel'i yıkma hareketi nihayet geçen hafta Millet Meclisi'nde bütçenin ilk oylaması sırasında başlatılmış ve Bilgiç'çiler diye tanınan Demirel muhalifi milletvekillerinden 41'i, muhalefet partileriyle birlikte bütçeye **«kırmızı oy»** vererek hükümeti meclis çoğunluğunun güveninden yoksun duruma düşürmüşlerdir.

Hafta sonunda dergimizin bağlandığı sıralarda, bütçeye kırmızı oy verilmesi yüzünden hükümetin çekilmesinin gerekip gerekmediği yolundaki tartışmalar enine boyuna gelişirken, koalisyon için de yoğun bir pazarlık ve hazırlık çalışması başlamıştır.

Bütün burjuva politikacıları ve burjuva basını Demirel'e indirilen bu darbenin yarattığı çalkantıdan mümkün olan en büyük parsayı toplamak gayretindedir. Demirel'ciler ile Bilgiç'çiler arasındaki yüzeyde çekişmenin sansasyon yanından yararlanarak tiraj almağa çalışan gazetelerin körüklediği çalkantılı ortamda, burjuva hukuku üstadları çoğunlukla Demirel'in düşürülmüş sayılacağına dair fetvalar vermekte, küçük partilerin parlamenterleri ise, bir koalisyonda koltuk kapma hesapları içerisinde teşrii hayatlarının en yoğun çalışmalarını yapmaktadırlar.

Bu kaos içerisinde hiç de telaşta olmayan üç kişi vardır: Sunay, İnönü ve Demirel...

Hükümet darbesi atmosferinin yaratıldığı geçen iki hafta içinde birbirinden bağımsızmış gibi gelişen ve gazetelerde bölükpörçük yeralan haberleri dikkatle izlemiş bulunan okuyucular, herhalde bu üç adamın «Demirel'e Darbe» karşısında neden şaşırmamış ve telaşa kapılmamış olduklarını sezebilirler.

11 Şubat 1970 gecesi 41 AP milletvekilinin bütçeye oy vermesiyle beliren durum, aslında bir yıla yakın bir zamandan beri Amerikan emperyalizminin ve yerli işbirlikçilerinin ustalıkla sahneye koydukları bir oyunun son perdesidir.

ANT'ın çeşitli sayılarında ısrarla belirttiğimiz gibi, Türkiye ekonomik ve sosyal bakımdan bir katastrofa sürüklenmekte olduğundan, Amerikan emperyalizmi bu ülkede hakimiyetini sürdürmek için uyguladığı metodu değiştirmektedir.

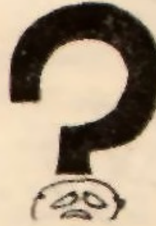
□ Demirel'in İntiharı !

Washington bilmektedir ki, Türkiye'de ne kadar büyük oy çoğunluğuna sahip bulunursa bulunsun, hiçbir burjuva partisinin, Türkiye ekonomisini çıkmazdan kurtarması mümkün değildir. Ekonomik sorunların üstesinden gelmek mümkün olmayınca da, Türkiye'de sosyalist ve anti-emperyalist güçler kuvvetlenecek, sosyal patlamalar mevcut mevzuatla önlenemez bir hal alacaktır. Bu patlamaları bastırmak, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin çıkarlarını sarsan gelişmeleri önlemek için zorunlu terör tedbirlerine başvurmaya bir tek partinin gücü yetmeyecektir.

O halde, Türkiye'de birbiri ardına iki alternatif denenmelidir.

1. Tek partili iktidara son verip, bütün burjuva partilerinin, hiç değilse en etkili olanlarının katılacağı bir koalisyon kurulmalıdır.

2. Bu tedbir dahi sonuç vermezse, o zaman göstermelik Filipin demokrasisine de son verilerek Yunanistan örneği bir cunta yönetimi kurulmalıdır!

İşte geçen hafta **«Demirel'e Darbe»** görüntüsü altında bu birinci şıkkın uygulanmasına başlanmıştır.

Demirel de, emperyalizmin önerdiği bu çözüm şekline dünden teşnedir. Geçen hafta belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu çıkmazların sorumluluğunu tek başına taşımak istememektedir.

Bunun içindir ki, Demirel, millet meclisinde AP'yi azınlığa ve dolayısıyla tek başına hükümet kuramayacak duruma düşürmek için elinden gelen gayreti esirgememiştir. O kadar ki, bütçe oylamasına geçilmeden kısa bir süre önce 41'lerin temsilcilerinin kendisiyle yaptığı görüşmede dahi, AP'nin iktidarını korumak için en küçük bir taviz vermeğe yanaşmamış, üstüne üstüne giderek parti içi muhaliflerinin kendisine kırmızı oy vermelerini teşvik etmiştir.

Cumhurbaşkanı Sunay ve ana muhalefet partisi lideri İnönü de bu sonuca hazırlıklıdırlar. Hatta bu sonucu hazırlamak için büyük katkıları olmuştur.

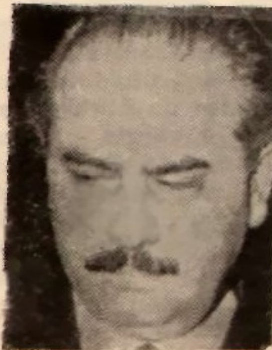
□ İhtimaller

Bir darbe sonrasının boşluğunda darbe liderinin ölümü üzerine cumhurbaşkanlığına seçilen Cevdet Sunay, Çankaya'da kalabilmesinin, ancak bu Filipin demokrasisinin yürümesine bağlı olduğunu bilmektedir. Ve yine bilmektedir ki, ekonomik ve sosyal patlamaların artmasına yolaçacak bir AP iktidarı aynı zamanda kontrol altına alınamayacak bazı gelişmelere de yolaçabilir. Bunun için çok partili Filipin demokrasisinde bütün burjuva partilerini **«memleketin ve milletin selameti namına»** bir araya getirebilecek bir koalisyon kurulabilmelidir. Bu koalisyonun kurulabilmesi için ise, AP'nin millet meclisinde tek başına çoğunluğu kaybetmesi gereklidir.

Demirel'in de bu neticeyi teşvik ettiğini bilmekle birlikte, son anda kişisel zaaflara mağlup olarak **«kendi kendini yıkma»** operasyonundan vazgeçmesini önlemek amacıyla, bütçe oylamasından iki gün önce Sunay yeni bir müdahalede bulunmuş, Demirel'in arkasındaki tüm gemileri yakmıştır. Bu da, hükümete gider vergisini artırma yetkisi veren kanunun veto edilmesidir. Sunay'ın bu kanunu veto etmesiyle, dış yardımlardan bütün umudu kesmiş olan Demirel'in son finansman umudu da ortadan kalkmıştır. Böylece Demirel'in **«siyasi intiharı»** sağlam kazığa bağlanmıştır.

Bütün olup bitenlerden haberdar bulunan, hatta emperyalizmin sah-

BİLGİÇ — MENDERES —
— 41'ler muhalefetinin asları

Demirel ailesinin milyonları üzerine!

«HAN-I YAĞMA!»

Demirel iktidarının sallandığı günlerde yediği en büyük darbelerden biri, geçen hafta Günaydın Gazetesi'nin Demirel ailesinin son yıllarda sağladığı servetler üzerine yaptığı ifşaat olmuştur.

Daha önce Nazmiye Hanım'ın berberi meselesindeki yayınında başarı sağlayamayan Günaydın'ın bu defaki yayını, Demirel'in sabahları kendisine *«Günaydın»* diyenleri terslemesine sebep olacak kadar etkili olmuştur.

Günaydın Gazetesi, iktisatçı ve maliyeci, hukukçu ve idareci uzmanlardan kurulu bir araştırma ekibi kurduğunu ve uzun çalışmalardan sonra Demirel ailesinin yolsuzluklarını birbir tesbit ettiğini belirterek şu açıklamalarda bulunmuştur:

□ Demireller son üç yıl zarfında devlete ait bankalardan 26 milyon 900 bin liralık kredi almışlardır. Kredilerin hepsi Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası, Emlak Kredi Bankası gibi devlete ait bankalardan alınmıştır. Alınan krediler 1967'de 2 milyon lira, 1968'de 6 milyon 900 bin lira, 1969'da 14 milyon lira, 1970'de ise 4 milyon liradır... Ve alınan bu 26 milyon 900 bin lira borçtan şimdiye kadar bankalara tek kuruş ödenmemiştir!

□ Türkiye'ye açılan 22 milyon 500 bin liralık dış kredinin yarısını da bir başlarına Demirel'ler almışlardır. Bu dış kredi, Avrupa Yatırımlar Bankası tarafından ülkemizde yarım kalmış projeler için verilen 2 milyon 500 bin dolarlık kredidir. Bu çeşit krediler, sınai yatırımlar için kullanılmaktadır. Demirel'lerin sahibi bulunduğu Isparta'daki şirkete bu dış krediden birkaç ay evvel 1 milyon 200 bin dolar (10 milyon 800 bin lira) verilmiştir.

□ Ankara'da gar mahalli olarak ayrılan 35 bin 800 metrekarelik saha da, Başbakan'ın nüfuzundan yararlanılarak Hacı Ali Demirel tarafından yok bahasına kapatılmıştır. *«Ankara gar mahalli»* önce belediye tarafından istasyon sahası olmaktan çıkarılmış, bu karar İmar Bakanlığı'na da tasdik ettirildikten sonra açık artırmaya konmadan Demirel'lere 702 bin liraya satılmıştır. Böylece metrekaresi 1500—2000 lira olan arsayı sadece 350 liradan, hem de taksitle ele geçirmeğe muvaffak olmuşlardır.

□ Dört yıl önce 262 lira vergi veren Demirel'lerin bugünkü servetleri 87 milyon lirayı bulmuştur. Günaydın Gazetesi'nin açıkladığı listeye göre Demirel'ler şu şirketlere ortaktırlar: 32 milyon sermayeli *ORMA* Orman Ürünlerini Değerlendirme Şirketi, 12 milyon sermayeli *HAYMAK* Döküm ve Fitting Sanayii, 10 Milyon lira sermayeli *TERAKKİ KOLLEKTİF* kereste sanayii, 8 milyon sermayeli *KUŞTUR* Kuşadası Turistik Tatil Köyü, 100 milyon lira sermayeli *GÖLTAŞ* çimento sanayii, 26 milyon lira sermayeli *PEREJA* ve *COCA COLA* kimya ve meşrubat sanayii...

□ Demireller bir yandan çeşitli şirketlerle işlerini büyütürlerken, bir yandan da şahane binalar dikmişlerdir. Bunlardan en önemlisi Gar sahasında kolej, yüksek okul ve yurtlardan meydana gelen Ali Demirel'in sitesidir.

Süleyman Demirel, Ankara'da, Kavaklıdere'de, Güniz Sokak'ta birbuçuk milyon lira değerinde bir apartıman edinmiştir.

Demirel'lerin Isparta'da halı ticarethanesi olarak kullandıkları bina da kendilerine aittir ve üst katta muhasebe büroları yeralmaktadır.

Şevket Demirel, Isparta'da 1 milyon liralık bir villa sahibi olmuştur.

Isparta'da ayrıca iki büyük otel işlettikleri gibi, bir de iş hanı inşa ettirmektedirler.

Günaydın bu ifşaatı yaptıktan sonra, Demirel'ler konusunda Günaydın Araştırma Bürosu'na daha birçok müracaat yapıldığını ileri sürmüştür. Bu ihbarlardan 33'ünün ciddi tetkike değer olduğu belirtilerek, meclisin bu konularda da araştırma yapması istenmektedir.

Nitekim, neşriyat devam ederken, GP Urfa Senatörü İbrahim Ethem Karakapıcı, Cumhuriyet Senatosu başkanlığına bu konuda bir yazılı soru önergesi vermiştir.

Demirel'in bu yayınlara cevabı ise, herhangi bir açıklama yapmaya yanaşmadan, Günaydın Gazetesi aleyhine astronomik tazminatlı yeni bir dava daha açmak olmuştur.

Demirel'lerin serveti hakkındaki yayın, hafta sonuna doğru bir başka spekülasyona daha yolaçmıştır.

Demirel'in borazanlığını yapan Son Havadis Gazetesi, Günaydın Gazetesi'nde yayınlanan dosyaların aslında eski Sanayi Bakanı Mehmet Turgut tarafından hazırlandığını, önce Akşam Gazetesi'ne teklif edildiğini, ancak vaktiyle Turgut'un kendilerine ilan verdirmemesi yüzünden Akşam'ın bu teklifi reddettiğini, bunun üzerine dosyaların Günaydın Gazetesi'ne verildiğini ileri sürmüştür.

Akşam ile Mehmet Turgut'un maceraları bilinmektedir. Gerçekten de, Akşam Gazetesi, kadroda solcu unsurları tasfiye edip genel politikasını yumuşattıktan sonra araya adamlar koyarak Turgut'tan ilan ve reklam istemiş, ancak gazetenin gerçek sahibi Malik Yolaç'a kişisel husumeti bulunan Turgut bu talebi kabul etmemiştir.

Aradan zaman geçip Bilgiççiler Demirel'e cephe alarak *«yolsuzluk dosyaları»*ndan sözetmeğe başladıktan sonra, bunları yayınlatmak için çeşitli gazeteler arasında Akşam'ın da kapısını çalmışlardır. Ancak bu defa da Akşam, sırf aralarında Mehmet Turgut da bulunduğu için, Bilgiç'çilerin bu isteğini reddetmiş ve açıkça Demirel'in yanında yeralmıştır. Nitekim, Son Havadis'in yayını üzerine yayınladığı uzun bir başyazıda Akşam, dosyaların kendilerine teklif edildiğini doğrulamış ve şöyle demiştir: *«Mehmet Turgut ve arkadaşlarının şimdi bir başka gazetede çarşaf çarşaf tefrika edilen, temelinin de ne olduğu asla belli olmayan dosyalarını bu gazete yöneticileri, doğruluğundan şüphe edilen haberler olarak karşılayıp yayınlamamışlar ve gönderenlere olduğu gibi iade etmişlerdir.»*

Aslında, ortada tiksinti verici bir oyun oynanmaktadır:

□ Amerikan şirketi müteahhitliğinden en yüksek icra mevkiine yükseltilen bir şahıs, çarpık bir ekonomi düzeni içinde memleketi iflasa sürüklerken, dört beş yıl içinde ailesini servetlere garketmiştir. Böyle bir şahsın başbakanlık koltuğunda bir gün bile oturması, burjuva demokrasisinin kimlerin hizmetinde ve kimlere karşı olduğunu ispatlar.

□ Bugün Demirel'e muhalif kesilen ve çoğu yıllarca onunla kabine ortaklığı yapmış bulunan kişilerin, bu dosyaları bakanlıktan düştükten sonra sırf şantaj olmak üzere piyasaya sürmeleri, kendilerine koltuk verilseydi susacaklarını gösterir ki, bu da *«fazilet mücadelesi»* yaptıklarını söyleyenlerin gerçek çehrelerini ortaya koymaktadır.

□ Bu meseleler karşısında basının tutumu ise, daha da hazindir.

Bir gazete, hem de sol tanınan bir gazete, sırf kendisine *«ilan vermedikleri»* için, kuyruk acısıyla, önüne gelen ve büyük kısmının doğruluğu bilinen dosyaları görmezlikten gelmekte, başyazılarında Demirel'e karşı çıkan grubu *«partiye ihanet»*le suçlayarak, adeta Demirel'in sözcüsü gibi, *«AP teşkilatı, can düşmanı saydığı muhalefetle işbirliğine ve pazarlıklara girişmiş 41'leri affetmeyecektir»* diyebilmektedir.

Bir başka gazete ise bu dosyaları rengarenk süsleyerek, kişisel husumet beslediği Demirel'i yıkmak için elinden geleni ardına koymamaktadır. Ama aynı prosedürü uygulayarak, hazine imkanlarını, kredileri çarçur ederek üç beş yılda milyonlarına milyonlar katan daha yüzlerce, binlerce kişinin bulunduğunu çok iyi bilmesi gereken bu gazete, acaba *«kişisel husumet»*e düşmedikçe onlara karşı da aynı kampanyayı açabilecek midir? Açamaz... Çünkü bu bir düzen meselesidir ve o gazetenin ayakta durabilmesi, büyük ölçüde, o üç beş yılda milyonlara milyonlar katanların verecekleri çarşaf gibi ilanlara yani düzene bağlıdır.

Bu düzen böyle sürüp gittikçe, daha çok Demirel'ler kısa zamanda milyonların üstüne oturacak, koltuk uğruna daha çok dolaplar, sırt çevirmeler, şantajlar görülecek, ve basın tarihine daha sayısız *«skandal»*lar geçecektir.

neye koyduğu bu oyunun başlıca dirijanlarından olan İnönü ise, **«dumanlı havadaki kurt»** pozundadır. İnönü, kendi eliyle kurduğu bu Filipin demokrasisinin sürüp gitmesini en fazla arzulayanlardan biridir. Tecrübesiyle bilmektedir ki, tek başına AP kadrosunun elinde rejim her zaman tehlikeye düşebilecektir. Geçen yıl Amerikan elçilerinin ziyaretlerinden ve gözde elemanlarının Washington'a gidip gelmelerinden sonra bir koalisyon için Amerika'dan teminat almıştır. Demirel'i koalisyona düşürebilmek için oynadığı en büyük oyunlardan biri Bayar'ın affı teşebbüsü olmuştur. Ancak o manevra umulan sonucu vermemiştir. Oylar yine AP'ye akmıştır. Ama şimdi parlamento grubu bölünmekte ve AP azınlığa düşmektedir. Artık İnönü'nün istediği olmaktadır. Nitekim **«Demirel'e Darbe»** oylamasından bir gün önce gazetecilere verdiği demeçte İnönü keyifli keyifli konuşmuştur:

«Bütçeye kırmızı oy verilir ve hükümet düşerse, demokratik rejim elbet çaresini bulur!»

□ İkinci Alternatif

Nitekim bu demokratik rejimin işlerliğine uygun olarak Demirel, hiç soluk almadan **«kırmızı oy»**cu 41 kişiyi **«kesin ihraç»** talebiyle haysiyet divanına sevketmiş ve bunun tabii sonucu da AP Grubunun çoğunluğu kaybetmesi olduğuna göre, bir azınlık partisinin hükümeti olarak istifa kararı almıştır.

Bundan sonra yeni bir seçime mi gidilecektir, yoksa mevcut kadrolarla koalisyon mu kurulacaktır? Belki de dergimiz çıktığı güne kadar durum belli olacaktır.

Biçimi ne olursa olsun, Türkiye'de Amerikan emperyalizminin istediği gibi bir **«koalisyon»**un yolu açılmıştır.

Eğer koalisyon da işlemezse... Ne gam?

İkinci alternatif, yani Yunanistan tipi bir yönetim sırada beklemektedir. Bu defa o plan uygulanacaktır!

Lastik iş Genel Başkanı Kuas

Lastik İş Sendikası Kongresi'ne katılan delegeler

Grevin boğazlanmasına karşı direniş büyüyor

Bütçeye kırmızı oy verilmesi ve kabine değişikliği, hattâ seçime gidilmesi ihtimalleri karşısında, işçi sınıfına karşı hazırlanan tertiple ilgili haberler birdenbire ikinci plana düşmüştür. Ancak, devrimci sendikalar ve yazarlar, hükümet değişse de, değişmese de; seçime gidilse de, gidilmese de bu kanun değişikliğinin mutlaka gerçekleştirilmesi için bütün partilerin ortaklaşa hareket edeceklerini bildikleri için, direnişi sürdürmektedirler.

Geçen hafta toplanan Türkiye Lastik İş Sendikası ve DİSK kongrelerinde, bu komploya karşı çıkılmış ve değişikliğin gerçekleştirilmemesi için bütün imkanlar kullanılarak mücadele edileceği açıklanmıştır.

Lastik İş Genel Başkanı ve TİP İstanbul Milletvekili Rıza Kuas, bu konuda şöyle demiştir:

«Şu anda içinde bulunduğumuz koşullar iyi değildir. Her birimiz yoklukla, yoksullukla beli bükülen insanlarız. İş güvenliğimiz yok, haftada 48 saat burnumuzun ucundan ter damlayarak çalışıyoruz. İş emniyetinden yoksunuz, işimizden olmak, aç sefil durumlara düşmek herbirimiz için, her gün mümkün.

«Bu yetmiyormuş gibi, bunların düzeltilmesi bir namus borcu, bir anayasa borcu olduğu halde, sermaye çevrelerinin temsilcisi AP İktidarı ve onlarla aynı çizgide olan diğer siyasi partiler, varlığı ile işçi sınıfına leke olan, zul olan Türk İş, mevcut şartları daha da kötüye götürmek için geniş bir çalışma içindedirler. 274-275 sayılı kanunlarda yapmayı düşündükleri değişikliklerle işçileri patronlara esir etmeye çalışmaktadırlar.

«Sendikamız ve bağlı bulunduğumuz DİSK, gelişmeleri dikkatle izlemektedir. Bütün gücüyle işçi aleyhine geliştirilecek her türlü çalışmaya karşı konulacaktır.

«Bu arada bir daha ve özellikle belirtmeliyim ki, işçiler için yapılacak bütün olumsuz çalışmalar sonuçsuz kalacaktır. İşçileri patronlara satmaya ve onları işverenlerin kölesi etmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Bunu bir takım yan, anayasa dışı yollarla başarmak mümkün olamayacaktır. Türk işçi sınıfını susturmak, sindirmek üstüne yapılacak tahminler ve hesaplar yanıltıcı olacaktır. Şehit vermeyi kabullenmiş çalışanlarla şaka olmaz. Bu sözlerimizi ilgililer bir uyarma olarak görebilmelidirler.

«Türkiye dünyadan ayrı, kopuk bir ülke değildir. Dünyanın gittiği yeri iyi görmek gerekir. Dünya emekçi iktidarlarına gitmektedir. Eskiye, çürümüşe, emeğe karşı olan herşeye insanlık isyan etmiştir. Dünya çağ değiştirmektedir. Türkiye halkı da, bu değişikliğin elbette içindedir.

«Özgür sendikacılığı baltalayacaklar, grev hakkımızı kısıtlayacaklar, işçiyi patronun önünde eli, kolu bağlı tutacaklar, öyle mi?

«Nereye kadar? İşçiler anayasanın kendilerine tanıdığı hakları koruyacak ve kullanacaklardır. Değil alınmış hakları kaybetmek, ısrarla dünyanın hemen bütün yeni ülkelerinde «genel grev» hakkı vardır. «Sempati ve dayanışma grevleri» yapılmaktadır. Bunları biz de istemekteyiz, istemekte devam edeceğiz. Bunlarla da yetinmeyeceğiz, insan olduğunun, çalışan ve üreten insan olduğunun bilincine varanlarla başa çıkılamaz.

«İşçi sınıfı kendilerini köleleştirmeğe, alınterini gaspetmeğe, ülkesinin nimetlerini yabancılarla paylaşmaktan çekinmeyenlere karşı savaşını açmıştır. Mümkünü yok, onları yargılayacaktır.»

Öte yandan Tekstil İşçileri Sendikası da, 274 ve 275 sayılı kanunların değiştirilmesi teşebbüsü karşısında şu açıklamayı yapmıştır:

«Bu teklif ve tasarıların değişiklik yolunda ileri sürdüğü gerekçe, Türkiye'de işkolunda güçlü sendikalar yaratmak, bir anlamda sendika bolluğunu engellemektir. Hiç kuşkusuz sendikamızın da paylaştığı bir görüştür bu. Ancak işkolunda güçlü sendikalar, işçilerin zaman unsuru içinde birtakım gerçekleri yaşayarak ve görerek bilinçlenmesi sonucu ortaya çıkar; tepeden inmeci bir yolla işkolunda güçlü sendikalar yaratılamaz.

«Kanun tekliflerinin ve Hükümet tasarısının temelinde faşist bir temayül yatmaktadır. Güçlü sendikalar yaratılacağı iddiasiyle, sendikalar, dolayısiyle işçi sınıfı belli bürokratların ve giderek Hükümetin kontrolü altında tutulmak istenmektedir. Bunun için de «işkolu» seviyesinde toplu iş sözleşmesi yetkisi güdülen amaç için bir oyun haline getirilmiştir. İkinci kuruluşları ortadan kaldırmak ve yeni sendika kurulmasını engellemek için konulan formül şudur: İşkolunda mevcut sigortalı işçilerin % 30'unu elinde bulundurduğunu tevsik eden sendika işkolu sözleşmesi yapacak ve bu yetkiyi elinde bulundurması nedeniyle de işyeri seviyesindeki toplu iş sözleşmesi yapmada öncelik hakkına sahip olacaktır.

«Biz, sendika olarak, sendikal özgürlüğü ortadan kaldırıcı her türlü tutum ve eylemin karşısındayız. Az gelişmiş bir ülke olmamızdan bir takım totaliter uygulama heveslilerinin faydalanmasına kesin şekilde karşı çıkacağız. Hazırlanan kanun teklif ve tasarılarının, temel hakları kısıtlayan diğer yönleri de vardır. Örneğin, hak grevinin budanması, genel grevin bir hak olmaktan uzak biçimde düzenlenmesi ve en çok üyesi bulunan konfederasyonun, sendikaların bütün sırlarını öğrenmesini sağlıyacak hükümler gibi... Ne var ki, en büyük tehlikenin işkolunda tek sendika yaratmak için güdülen tepeden inmeci tutumdan geleceğini bildiğimizden, daha çok bu konu üzerinde durduk.

«Bu faşist uygulama hazırlıklarının en sert biçimde binlerce Tekstil işçisi ve diğer kardeş sendikalarla birlikte karşılanabilmesi için ortak bir çalışma zorunludur. Demokrasinin vazgeçilmez kuruluşları olan sendikaların sınıfa hizmet edici nitelikte ayakta kalabilmesi için,

«Bütün direnme yollarına başvurulması gereği açıktır.»

Tekstil Sendikası, direnme konusunda devrimci sendikaların ortak çalışması için 24 Şubat 1970 tarihinde bir ön hazırlık toplantısı düzenlemiştir.

«Kanlı Pazar»ı Unutmadık!

Bugün 16 Şubat 1970. Kanlı Pazar'dan bu yana tam bir yıl geçti.

Amerikan emperyalizmine karşı çıktıkları için işbirlikçiler tarafından kışkırtılan zorbalar güruhunun şehit ettiği iki gencin, Ali Turgut Aytaç ile Duran Erdoğan'ın vücutları çoktan toprak oldu.

Ama 6. Filo'yu kıble yapıp namaz kıldıktan sonra devrimci gençliğe saldıranlar, Aytaç ile Erdoğan'ı hunharca katledenler hâlâ serbest. Devrimci gençlere bomba atan, tabanca çeken, zorbalar güruhunun saldırısını teşvik ve himaye eden polisler hâlâ resmi üniformalarla aramızda «kanun namına» dolaşıyorlar! Kanlı olayların başlıca sorumlusu Vali Vefa Poyraz, hâlâ İstanbul'da devleti temsil ediyor.

Aytaç ile Erdoğan'ın ölüm dosyaları, çoktan **«faili meçhul cineyetler»** *dosyaları arasına karışıp tozlanmağa terkedildi. Ama Aytaç ile Erdoğan'ın öldürülmelerinin hesabını soran yazarlar, bu arada ANT mensupları, hâlâ* **«polise hakaret»***ten yargılanıyorlar!*

1969 Kanlı Pazar'ı, devrimcilerin hiçbir zaman unutmayacakları bir dönüm noktasıdır.

Emperyalizmin geri bıraktırılmış ülkeler için hazırladığı komplolardan biri o gün inkar kabul etmez şekilde açığa çıkmıştır. Aslında kendileri de emperyalist sömürünün pençesinde ezilen kitleleri ümmetçi ideoloji ile şartlandırıp, emperyalizme karşı savaşan devrimci güçlerin üzerine saldırtmak!

«Kanlı Pazar»*ı yeniden yaşarken, devrimcilerin o gün yaptıkları hataları da gözden ırak tutmamalıyız. Topladığımız yirmi bin kişinin coşkusuna kapılarak ön tedbirler almakta yetersiz kaldığımızı hatırdan çıkarmamalıyız.*

İlk defa böyle anti-emperyalist bir eyleme giren işçilerin, yeteri kadar eğitilmedikleri için, devrimci bir eyleme değil de, bayrama gelir gibi mitinge katıldıklarını unutmamalıyız.

Partinin, devrimci sendikaların ve o günün önde gelen gençlik liderlerinin bu hatalardaki rolünü ve payını tesbit etmeliyiz.

O günden bu yana benzeri olaylarda da sık sık rastladığımız, **«karşı güçler ve komploları»** *konusundaki istihbarat eksikliğimizi gidermenin yollarını aramalıyız. Bunun, düzenli bir örgütlenme sorunu olarak ele alınması gerektiğini bilmeliyiz.*

Kanlı Pazar'dan almamız gereken en önemli ders, eyleme soktuğumuz kitlelere hakim olacak unsurları yaratmadan hareket kotarmaya kalkışmamak olmalıdır.

Saldırganların, hakim güçlerin komplolarının bizi yıldırmaması için, her eylemimizi tekrar tekrar ele alarak özeleştirimizi yapmalı, yanlışlarımızı, eksikliklerimizi, hatalarımızı ortaya koymalıyız.

Kanlı Pazar'da şehit düşen Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan ile birlikte, diğer devrimci şehitlerimizin de, Vedat Demircioğlu'nun da, Atalay Savaş'ın da, Doğan Kılan'ın da, Taylan Özgür'ün de, Mehmet Cantekin'in de, Mehmet Büyük Sevinç'in de, Battal Mehetoğlu'nun da dökülen kanlarının bir gün hesabı sorulacaksa, bu, ancak devrimcilerin, dokuz cana mal olan bu acı tecrübelerden gereken dersi almalarıyla mümkün olacaktır.

● Tütün sömürüsüne karşı hazırladığı afişlerle ege Bölgesi'nde ekicilerin kavgasına katkıda bulunan ANT, bu defa da, hakim sınıfların grev kanununun boğazlamasına karşı işçi sınıfını ve devrimci güçleri direnişe çağıran yeni bir afiş hazırlamıştır. Bu afiş de, daha şimdiden işçi bölgelerinde bayraklaşmıştır.

50 bin Teknik Personel Sendikalaşıyor

12 Şubat 1970 günü 4/10-195 sayılı kanun kapsamına giren 50 bin teknik personelin bulunduğu alanda TEK-SEN isimli bir sendika kurulmuştur. Kurulan sendika, ne işçi ne de memur sayılan personelin bundan böyle sendikal mücadele yapmasına yardımcı olacaktır.

Kurulan sendikanın amacı *«üyelerin iktisadi, sosyal ve mesleki haklarının elde edilmesi ve korunması, bu amaç için de halka dönük sosyal adaleti sağlayıcı her türlü sömürüyü kökünden kazıyacak bir sendikal eylem değişmez ilkemiz olacaktır.»* şeklinde belirtilmektedir.

4/10-195 sayılı kanun kapsamında çalışan yüksek tekniker, yüksek mühendis, enstitü mezunu, teknisyen ve diğer bütün personeli kapsamı içine alan sendika, bu personelin kanunla belirtilmemiş olan haklarını anayasanın 46 ncı maddesi uyarınca sağlayıcı yolda olacaktır.

Sendikanın kuruluşu sırasında Harbiye'de toplanan kurucular ellerinde şu pankartları taşımışlardır. *«Kanunsuz personelin sendikası - Sömürülen halkın parası ile okuduk, sömürüye karşı sendika kurduk - Devrimci eylem için sendika - Baş eğersen şef hak ararsan işinden olursun - Politikacı bizi kullanamazsın - Halka döndük kapıyı kapadılar - Politikacının değil, halkın hizmetindeyiz - Mühendis, tekniker, teknisyen yok teknik personel var.»*

Yeni kurulan sendikanın yönetim kurulunda başkanlığa Niyazi Duranay, Genel sekreterliğe Engin Günçe ve Genel mali sekreterliğine de Orhan Terzioğlu getirilmişlerdir.

□

Sarı Sendika İşçilere Kurşun sıktı

Otosan işyeri ile Çelik-İş arasında 6 ay evvel toplu sözleşme imzalanmış, fakat bütün sarı sendikaların yaptığı gibi bu sendika da, toplu sözleşme ile işçilerin değil, işverenlerin haklarını korumuştur. Bunun sonucudur ki, işçiler bu toplu sözleşmeden memnun olmamışlar, Çelik-İş'in sarı olduğunu anlıyarak Maden-İş'e geçmeye karar vermişlerdir.

«Biz sarı sendikaya aidat ödemeyiz. Biz Maden-İş'ten yanayız» diyerek Maden-İş'le ilişki kurulması üzerine Maden -İş 8.2.1970 tarihinde Kadıköy Reks Salonunda bir sohbet toplantısı düzenlemiştir. İşçileri toplantıya getirmek için Üsküdar'dan otobüsler tutulmuştur. Çelik-İş'ten 8-9 kişi otobüsün önünü keserek içeri girmişler ve silahları ile rastgele ateş etmeye başlamışlardır. Kurşunlarla otobüsün camları kırılmış ve bu arada Çelik-İş'in kendi adamlarından birisi ağır yaralanmıştır. Yaralı halen hastanede yatmaktadır. Doktorların ifadesine göre durumu ümitli değildir.

"Teori-Eylem Birliği" yada "Neler ne amaçla araştırılmalı"

Marksist öğretinin özünde, felsefesinde, teori-eylem birliği vardır. Marksizm gerçeklerden, olaylardan kopuk, «fildişi kulesine çekilmiş» bir öğreti olmamıştır hiçbir zaman. «Marksist felsefeye göre esas olan, objektif alemin kanunları bir kere anlaşıldıktan sonra, bu alemi izah edebilecek durumda olmak değil, objektif kanunların bilgisini dünyayı aktif bir surette değiştirmekte kullanmaktır.» (1) **Bilmek için bilmek değil, yapabilmek için bilmek...**

Teori-eylem birliği çift yönlü bir ilişkidir. Bu ilişkide, ben işin teorisini yaparım, bu teorinin pratik geçerliliği beni ilgilendirmez», yada «teorinin gerçek olması değil kendi içinde tutarlı olması önemlidir» gibi burjuva bilim anlayışına yer yoktur. Yine bu ikili ilişkide, teoriyi küçümsemek yada «fikrimiz eylemimizdir» gibi, teorik yetersizlik ve kafa tembelliğinin doğurduğu görüşlere de yer yoktur.

Teori-eylem birliği demek, düşüncenin soyut ve kendi için düşünen bir biçimde kalmaması, insan yararına gerçeğe uygulanması, dünyayı değiştirmeye yönelmesi demektir. «Saf bilim», «o da doğru, bu da doğru» demeye varan sözde tarafsızlık, teori-eylem birliğini zedeler.

Burada teori-eylem ilişkisi konusunda zaman zaman içine düştüğümüz yanlışları hatırlatmak yararlı olacaktır. Yukarda özetlemeye çalıştıklarımıza uygun olarak, bu konudaki yanlışlar iki öbekte toplanabilir: a) Teoriyi alıp eylemi bırakmak; b) Eylemi alıp teoriyi bırakmak...

Bu güne kadar, bu yanlışlardan özellikle ikincisi işlendi. Yani teori ihmal edilerek yada yanlış anlaşılarak eyleme girişildi. TİP'in yanılgılarının en önemlilerinden biri de buydu bizce. Teorik eğitim yetersizliği, eylemin kopukluğuna yada eylemsizliğe yol açmıştır. En kötüsü de eylemde hiç bir işe yaramıyacak fanteziler teori olarak sunulmuştur. Bu noktada diğer yanılgıya geliyoruz. Fantezilerin bir süre bu derece alıp yürümesi teorinin eylemle, pratikle bağlarının kesilmesindendir. Eylemsizlik örgüt ve kitleleri teorik sapmaya götürür. «Teor. pratiğe hizmet etmelidir; teori pratiğin ileri sürdüğü meseleleri cevaplandırmalıdır; teori pratik verilerin sağlayından geçmelidir.» (2)

Bu çift yönlü yanılgıyı özellikle de teoriyi küçümseme yanılgısını TİP dışı sol kanatta da gözlemek mümkündür. Bu kanadı da iki ayrı bölümde ele alabiliriz: Bir küme artık marksizmden tümüyle ayrılmıştır. Bunlar için teori artık köstekleyici olmaktadır. Halen marksist çizgide bulunanlarsa -belki eylemsizliğe ve bilimsel fantezilere karşı bir tepkiyle- teoriyle bağlarını koparmış bir eylem geliştirmektedirler. Teorik yetersizlik bir çok yanlış eyleme ve düşünceye yol açmıştır. Bunların bir kısmının yanlışlığının görülmüş ve doğrulanmış olması umut verici bir işarettir. Bu türlü yanlışlar özellikle genç kadrolar ve hareketin tabanı için söz konusudur. Liderler yanlışların farkında bile olsalar -gerçek devrimci bir siyasal örgütün yokluğunda- önüne geçememektedirler.

Devrim stratejisini ortaya koyarken, gerçeği bir yana bırakıp olmasını istediğimiz, yada dar bilgimiz içinde, tek bildiğimiz modele göre uzlaşmalar, işbirliği yapılacak sınıflar, aşamalar belirlemenin sol eylemi, geçici de olsa, bir çıkmaza soktuğu açık değil midir? Teori diye ortaya koyulanların pratikte nasıl iflas ettiğini, öte yandan -belki de bu nedenle doğmuş- bir teori korkusunun eylemi nasıl etkisiz, halktan kopuk, amaçsız bir hale getirdiğini zaman zaman görüyoruz.

«Pratik-bilgi-sonra yeniden pratik, yeniden bilgi; bu form, devri tekerrürü içinde sonsuzdur. Bundan maada, pratiğin ve bilginin bu devri hareketlerinin muhtevası her defasında daha yüksek bir seviyeye çıkar.» (3)

Stalin'se şöyle diyor: «Bazıları leninizmin, pratiğin teoriye üstünlüğü olduğunu sanırlar... Lenin ve leninizm hakkında bu gülünç görüşün tamamen hatalı olduğunu ve hiçbir şekilde gerçeğe uymadığını ve pratikçilerin teoriye sırtlarını dönme eğiliminin leninizm ruhuna tamamen aykırı olduğunu ve dava için tehlikeler taşıdığını söylemeli...» (4)

Bu gerçekler artık Türkiye solunda da anlaşılmaya başlıyacaktır. Yeni atılımlar, araştırmaya yönelme eğilimleri, alan çalışmalarının önem kazanması, bilimsel katkı çağrıları ihtiyacın belirtileridir. Yalnız otokritik unutulup, küçük burjuva eğilimlerine ve«bakın ben de teori yapıyorum» kompleksine kapılacak olursak, olumlu bir yönelış bizi yine olumsuz bir noktaya, yani eylemi unutma ve «fildişi kule»ye kapanma noktasına götürecektir. Bundan kesinlikle kaçınmalı, yaptığımız araştırma ve incelemeleri eyleme yönelik, eylemde denetlenen biçimde yapmalıyız. Bu yol şüphesiz ki zor, ama sağlamdır. «Marksizmin teoriye büyük bir önem atfetmesi, sadece ama sadece bunun pratik faaliyete klavuzluk edebilmesindendir. Doğru bir teori elde edildikten sonra, bu teori boş konuşmalara konu yapılmakla yetinilir, hasır altı edilir, pratikte gerçekleştirilmezse, ne kadar güzel olursa olsun, o teori güdük kalır.»(5)

II

Bugün, bütün bu konularda, arkamızda ders alabileceğimiz bir dönem, önümüzdeyse doğrulara varma fırsatı vardır. Geçirdiğimiz dönem hangi eksikleri gösterdi? Nelerin gerçekten araştırılması gerektiği ortaya çıktı? Hangi konuları araştırmalıyız ve bu araştırmalar eyleme ne yönde ışık tutabilirler?

Önce temel teorik bilgi gerekiminin tartışılmaz olduğuna inanıyoruz. Temel teorik bilgi yalnız marksizmin bilgisi de değildir. Marksizme yol açan düşüncenin; dialektik bir süreç içinde marksizmi hazırlayan bütün öğretilerin; sosyo-ekonomik yapıya bağlı olarak düşüncenin gelişmesinin ana çizgileriyle bilinmesi gereklidir. Marksizmin temel felsefesi, tüm öğretisi mümkün olduğu kadar, hatta mutlaka diyeceğiz, kaynaklara inilerek öğrenilmelidir. Daha sonra kulaktan dolmacılık bir yana bırakılarak Lenin okunmalı, leninizmin özü kavranmalıdır. Bundan sonra yapılacak iş, Mao başta olmak üzere Doğu'lu marksistlerin öğretilerinin kavranmasıdır.

Bu sağlam temel üzerine tarih boyunca sosyalizme yönelik hareketlerin hiç değilse ana çizgileriyle bilinmesi yararlı olur. Özellikle Asya, Afrika, Latin Amerika'daki hareketler, devrimler ve yapısal değişiklikler, Üçüncü Dünyanın yeri ve sosyal yapısının kavranmasında anahtarlar verecektir.

Türk toplum yapısının araştırılması, böyle bir teorik temel üzerine kurulduğunda yorum yanlışları en aza inebilir. Özellikle bu konu, teori-eylem birliğini en iyi ortaya çıkaran konudur. Türkiye'nin yapısını, örgütlenmede, eylemde, kısaca stratejide yanılmamak, doğruyu bulmak için araştıracağız. Şu halde, hem konuların seçiminde, hem de araştırmaları yürütmede çok dikkatli olmalıyız. Araştırdığımız her konu eyleme bir ışık tutmalı, bir doğru getirmeli, varsa bir yanlışı düzeltmelidir.

İlk bakışta bu nitelikte konular hangileridir? Her biri pek çok alt konuyu içeren biçimde konularımızı şöyle özetleyebiliriz:

a) Türk Toplumunun Sınıfsal yapısı (Tarihte ve bugün): Bu konu saplantıların ötesinde, marksist bir metodla ve gerçeklerden kaçmadan ele alındığında, devrimci stratejimize en büyük aydınlığı getirecek; kimlerle, hangi noktaya kadar, hangi amaçlara yönelik ittifaklar yapılabileceğini ortaya çıkaracaktır.

b) Ekonomik yapı analizleri: Çeşitli sektörlerin durumu, gelişme ve değişmeleri...

c) Sosyal yapı analizleri: Sosyal kurumların geçmişteki ve bugünkü durumu, ilişkiler, değişmeler...

d) Bölgesel alan araştırma ve çalışmaları: Bunlar uygulamalı çalışmalar olacaktır. Araştırma tekniklerinden yararlanılarak ve gerçekle yüzyüze, bütün spekülasyonların ötesinde yapılmış bilimsel araştırmalardır.

Şüphesiz ki bu konular araştırılması gerekenlerin ancak bazılarıdır

Bütün bu konularda, gerçek bilimsel verilere dayanmadan yapılan spekülasyonlar son sınırına varmıştır. Bu tıkanıklık aşılmalıdır

Yine, unutulmaması gereken önemli nokta şudur: Bütün bunlar yapılırken, eylem beklemiyecektir. Doğrulara varıldıkça eylemin yanlışları düzeltilmeli; araştırma, öğrenme işi, eylemeden, pratikten kopuk bir iş gibi görülmemeli; bunların eylemin hizmetinde ve hızında yürütülmesine gayret edilmelidir. Başka bir deyişle, teori-eylem birliği, bilimsel araştırma yapmanın sağladığı kişisel tatmine ve gevşeticiliğe asla feda edilmemelidir. Nasıl teorisiz eylem yanlışa götürdüyse, aksi de bir başka yanlışa iter.

Eylem için öğrenelim, dünyayı değiştirmek için bilelim!

(1) **Mao Zedung: Pratiğe Dair — «Çin İnkılâbının teorik meseleleri» s: 22 Sosyal Yayınlar.**
(2) **J. Stalin: Leninizmin İlkeleri, s: 21, Sol Yayınları.**
(3) **Mao Zedung: Çin İnkılabının Teorik Meseleleri — (Pratiğe Dair) s: 28, Sosyal Yayınlar.**
(4) **J. Stalin: Leninizmin İlkeleri s: 24, Sol yayınları.**
(5) **Mao Zedung: A.g. eser. s: 23**

Oya SENCER

Boğaz Köprüsü, ihanet Abid

Devrimci güçlerin direnişine rağmen işbirlikçi kapitalizm Türkiye'de bir zafer daha kazanmış, halkının çoğunluğu açlıktan, hastalıktan, bakımsızlıktan kırılan, çocuklarının çoğu okuyacak okul bulamayan, işçisi ve köylüsü çalışacak, para kazanacak alan bulamadıkları için yüzbinlerle yabancı ülkelere göçeden Türkiye'de *«Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlama»* gözboyayıcığıyla Boğaz'a Asmaköprü yapılması ihale edilmiştir. Mümkündür ki, Boğaz Köprüsü'nün temeli bayram günlerinde büyük şenliklerle atılmış olacaktır.

Gazetelerin ve radyoların da beyin yıkama faaliyetiyle kitlelere bir *«kamu hizmeti»* gibi kabul ettirilmek istenen bu Boğaz Köprüsü'nün, gerek ekonomik ve sosyal bakımdan, gerekse şehir planlaması bakımından nasıl yüzkızartıcı bir skandal olduğunu, sosyalist militanların adamakıllı bilmesi ve kitlelere bu gerçekleri üstüne basa basa anlatması gereklidir.

İstanbul Gerçeği

İstanbul, halen 2 milyonu aşan nüfusu ile Türkiye'nin en büyük ticaret ve sanayi şehridir. Coğrafi konumu itibariyle, Türkiye'nin bir ucunda bulunduğundan, gelişmekte olan sanayiinin ürünlerini çoğunlukla Anadolu'ya sevketmektedir. Buna mukabil, şehir nüfusunun yüzde 75-80'i Boğaz'ın batısında, yüzde 20-25'i ise doğusunda yaşamaktadır. Şehir içinde yerleşim ve ulaşım son derece düzensiz olup, büyük bir nüfus gecekondularda yaşamakta, toplu taşıma sistemlerinin yetersizliği yüzünden, gelişmiş bir dolmuş sistemi yolların kapasitesini doldurmakta, ulaşım son derece yavaş, sıkıntılı ve topluma maliyet açısından pahalı olmaktadır. Yakın bir gelecekte nüfusunun 4-5 milyona çıkacağı düşünülürse, İstanbul'un gelişmesini kendi haline bırakmanın, yada bugünkü gelişme eğilimlerini teşvik etmenin ne büyük yerleşme ve ulaşım problemleri doğruacağını kestirmek güç değildir.

Bu düşüncelerle, bugüne kadar yapılan bütün şehircilik çalışmalarında, Marmara Bölge Planlaması'nda, İstanbul'un doğuya doğru çok merkezli veya lineer gelişmiş bir büyük şehir olması öngörülmüştür. Böyle bir gelişme, derece derece esas tüketim pazarı olan Anadolu'ya açık, endüstri cazibe merkezleri etrafında küçük iskan ve hizmet toplulukları yoluyla, gerek mal ulaşımında, gerekse ev-iş deplasmanları toplam maliyetinde minimumu sağlıyabilecektir.

Oysa, gerek İstanbul Nazım Planlama Bürosu'nun Boğaz Köprüsü'ne karşı çıktıkları için sonradan tasfiye edilen uzmanlarının mutalaasına, gerekse Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nin görüşlerine göre, Boğaz Köprüsü, bu şehir planlaması anlayışına tamamen aykırı olarak tezgahlanmış, İstanbul Nazım Planlama Bürosu'na da zorla kabul ettirilmiştir.

Şöyle ki:

1— Proje, İstanbul şehirleşmesinden, hattâ İstanbul şehrinden tamamen bağımsız ele alınmıştır. Yani, *«İstanbul'da ilerde ne gibi bir gelişme olması arzu ediliyor, nerelerde ne endüstri ve iskan bölgeleri kurulacak, buralarda ne kadar nüfus yaşayacak, hizmet ilişkileri nasıl olacak, bu nüfus nereden nereye hangi deplasmanları yapacak, şehirleşme oranı çok yüksek olan Türkiye'nin en fazla sanayi gelişmesi beklenen bu şehrinde nereden gelen, ne miktarda hammadde ile ne miktar mamul madde üretilecek, nereye sevkedilecek?»* gibi sorular sorulmamış, bunlara cevap aranmamış, dolayısıyla Köprü, planlama tekniği yönünden İstanbul mekanına oturtulmamıştır.

2— Yeni bir yol, muhakkak ki, civarında yeni yerleşmeler doğuracak, ana merkezle irtibatın kolaylaşması halinde, büyümenin muhakkak ki ana merkezden kopmayarak bu merkez etrafında yeralması kaçınılmaz olacaktır. Şehrin tıkanıp felce uğramamasının yegane yolu olan çok merkezli, doğuya doğru yayılmış şehrin gerçekleşebilmesi için, Boğaz Köprüsü'nün yapılmamasını bir planlama aracı olarak kullanmak gerekirken, arzulanan gelişmeyi önleyecek, şehrin merkezde yoğunlaşmasını ve kuzeye doğru gelişmesini teşvik edecek bir proje tam bir sorumsuzluklukla uygulanmıştır.

Şehrin doğu yakasında meydana gelecek gelişme, batı yakasıyla temas kurma kolaylığı artacağından, kendine yeterli olmayacak, şehir tek merkezliliğini muhafaza edecektir. Bu durum, insan ve mal ulaşımında sürekli olarak yüksek bedeller, bir seviyeden sonra tıkanıklık ve yoğun bir bölgede ulaşım arterleri tesis etmenin olağanüstü yüksek maliyetleriyle karşı karşıya kalmak durumu yaratacaktır.

3— Köprünün şehrin olumlu gelişmesini önlemesi sonucu, tek merkezli şehrin kuzeye doğru büyümesi ile yakın gelecekte kuzeye doğru gelişmiş bölgelerin birbiri ile bağlantısı, yani yeni köprü ve çevre yolları zorunluluğu ortaya çıkacaktır. Köprüler Tuzağı denen konu budur. Yani, coğrafya ve topoğrafya bakımından olumlu bir gelişmeye son derece müsait olan İstanbul şehri, kendi elimizle, bugün değiştirilmek için büyük külfetlere girilen, Avrupa'nın eski tek merkezli soğan biçimi şehirleri haline getirilecek; radyal akslar açmanın, köprüler ve çevre yolları yapmanın, merkezde artan talebi karşılamak üzere alçak kat irtifalı binaları yıkarak (yani milli serveti heba ederek) yüksek binalar inşa etmenin kısırdöngüsüne düşülecektir.

4— Köprünün şehir trafiği üzerine etkisi de olumsuz olacaktır. Köprü şehri yoğunlaştırıcı bir etken olduğu için merkeze olan yolculukları artıracaktır. Otomobil ulaşımını teşvik ettiği için şehir içindeki otomobilli dolaşım sayısını artıracaktır. Çevre yollarına giriş sağlayan arterlerde bugün mevcut olana ek bir talep yaratacağından büyük sıkışıklıklar doğacaktır. Ülke kaynaklarının sınırlılığı yüzünden doğal olarak metro inşasını ileri tarihlere atacak, trafiğin düzenlenmesinin bu en bellibaşlı şartından (tünel) da uzun bir süre şehri mahrum edecektir.

Boğaz Köprüsü, sadece İstanbul'un hayatını felce uğratmak bakımından değil, aynı zamanda fakir Türkiye'nin ekonomisi için bir yıkım aracı olmak bakımından da nefretle karşılanmalıdır.

Boğaz köprüsü, işte bu özel arabalı mutlu azınlık için

İstanbu

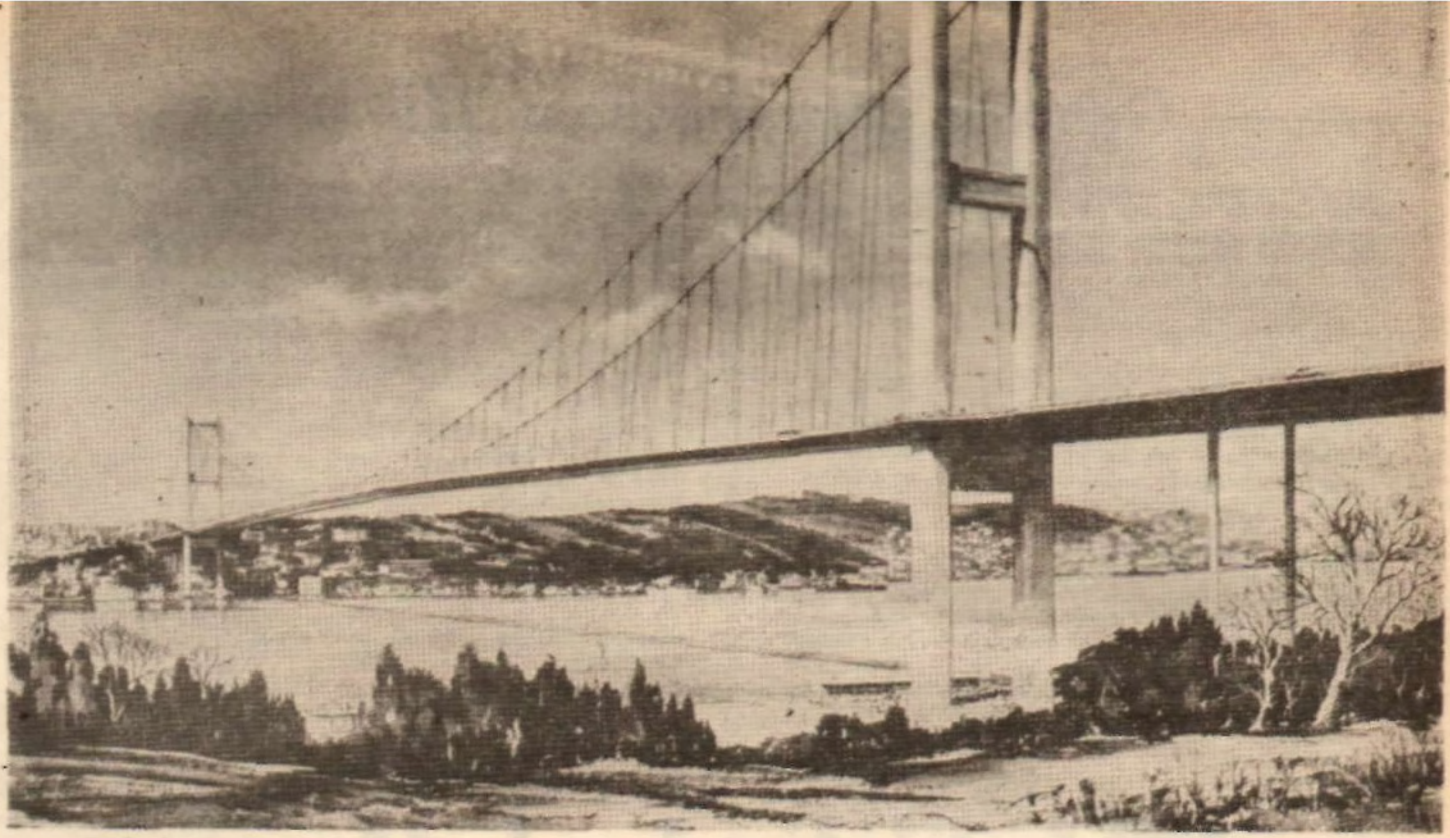
Gün geçtikçe artan hayat pahalılığ
İstanbul halkı, her gün en az iki defa b
katlanmak zorundadır: **TRAFİK İŞKEN**

İstanbul'da bir işgününün en az yüz
dir. Ancak bu zaman kaybı da değişik k
İstanbul'da bugün takriben 16.000 taksi,
Özel oto sayısı, Koç Holding ve Subay
Anadol marka otomobil imalatıyla 1971-
artacaktır. Mutlu azınlık özel lüks ara
bu zaman kaybının acısını, karda, ya
saatlerce otobüs yada dolmuş bekleyen
hissetmemektedirler.

İstanbul'daki bu ulaşım tıkanıklığının
kayıp ise, milyonlarca lira, hattâ mil
Örneğin, halen nüfusumuzun yüzde 45'i
bul'un nüfusunun 3 milyona yaklaştığı d
sayısı 1 milyonun üstündedir. Yani, gün
dilmektedir. Bir iş saatinin ortalama değe
dirde, günde 6 milyon liralık işgücü ka
bir milyon insanın fazladan iki saat ta
araçlarının işgücü, amortisman, yakıt, y
yol işgali kayıpları da günde 10 milyon li
göre, İstanbul'da trafik yüzünden yılda 3-5
vardır.

Bu kayıp, sadece hizmet trafiğinin
maktadır. Trafik tıkanıklığı yüzünden ha
üretim trafiği ile ilgilidir. Ülke sanayii
İstanbul'da bulunduğu dikkate alınırsa,
tıkanıklıkları yüzünden, mevcut sanayi te
hesaplanamayacak kadar büyük rakaml
İşibirlikçi iktidarlar, bu problemi, bir

esidir!

İSTANBUL BOĞAZ KÖPRÜSÜ BÖYLE OLACAK
—Çağdaş firavnuların dikeceği modern piramit—

Ekonomik Yıkım

Geri bıraktırılmış bir ülkenin, mevcut sermaye imkanlarını, mutlak surette, üretken niteliği en fazla olan projelere yöneltmesi gerekmektedir. Birinci Beş Yıllık Plan uygulamasında da görüldüğü gibi, Türkiye'de sanayi verimliliği, ulaşım sektörü verimliliğinden iki misli fazladır. Üstelik, karayolu ulaştırmacılığının, kullandığı sermayeye nazaran, ortalama ulaşım sektörü verimine göre daha düşük verimli olduğu da saptanmıştır: Şu halde sanayi yatırımları dururken, Boğaz Köprüsü'ne toplamı 3 milyar lirayı aşacak bir yatırımda bulunmanın, Türkiye halkına nasıl bir «ihanet» olduğu ortaya çıkmaktadır.

Boğaz Köprüsü yapıldıktan sonra, şehir, merkezi yoğunluğunu ve kuzeye doğru gelişme hızını artıracak, dolayısıyla doğuya doğru müsait yerleşme ve ulaşım şartları olan yeni endüstri teşvik edilmeyecek, batıdaki mevcut endüstrinin gayrimüsait bir bölgede zorla yaşatılması teşvik edilmiş olacaktır. Ayrıca, topluma maliyeti daha ucuz olan demiryolu ve denizyolu sistemlerini de körletecektir.

Oysa, Türkiye'nin büyük ölçüde döviz kaybına yolaçan bu Boğaz Köprüsü yerine, 2,5 - 3 milyar lira ile, 1 milyon ton yıllık kapasiteli demir-çelik tesisleri kurulabilir, yarım milyon insanın mesken davası çözümlenebilir, Türkiye'nin tüm köyleri içmesuyuna kavuşturulabilirdi.

Boğazdan Geçiş

Boğaz Köprüsü'nün yapılmasını sağlamak ve meşru göstermek üzere, yoğun bir propaganda kampanyası yürütülmüştür.

Her şeyden önce, Boğaz'dan karşıdan karşıya geçişi sağlayan tek araç araba vapurlarıdır. Boğaz Köprüsü'nün tezgahlanmaya başladığı sıralarda, araba vapuru seferlerinde bugüne dek görülmemiş aksaklıklar yaratılmıştır. Birçok araba vapurunun talebin az olduğu kış aylarında servise hazır bekletilmesine karşılık, en fazla talep olan yaz aylarında boya, bakım gerekçeleri ile hizmetten çekildiği, araba vapurlarına giriş çıkışta nizamın sağlanmayarak ortalama seyir sürelerinin uzatıldığı görülmüştür. Birkaç yıldan beri yeni araba vapurları yaptırmak, iskeleleri genişletmek yolundaki talepler de Denizcilik Bankası tarafından ısrarla reddedilmiştir.

1959 - 1967 döneminde araba vapurları ile Boğaz geçişi 2,5 katı kadar bir artış göstermiştir. Bu artışın nedeni ne milli gelir, ne sanayi, ne dış ticaret ve ne de nüfus değişkenleridir. Bu dönemde milli gelir artışı yüzde 50, İstanbul bölgesinde sanayi üretimi artışı yüzde 80, bütün Türkiye'de tarımsal üretim artışı yüzde 25, ithalat-ihracat artışı ise yüzde 50 oranındadır. Bu 2,5 kat artışı izah eden tek değişken, Türkiye ve İstanbul'daki motorlu taşıt sayısıdır. Bu sayıda 2,5 kat bir artış olmuştur. Yani 1950'den beri Türkiye ulaşım politikasında demiryolu ve denizyolu ulaşımı aleyhine toplumsal maliyeti çok daha yüksek olan karayolu ulaştırmacılığına öncelik verilmesinden doğan bir olay vardır. 1959-67 döneminde denizyolları iç hatlarındaki aylık ortalama yük trafiği 25 bin tondan 10 bin tona, yolcu sayısı 93 binden 65 bine, gemi sayısı 28'den 21'e düşmüş, yani denizyolu ulaşımında karayolu ile rekabet edecek esneklik sağlayıcı tedbirler alınmadığı için karayolu ulaşımı artan hizmet talebini karşılamamaktan başka diğer ulaşım sistemlerinden hizmet çekmiştir.

İstanbul'da Boğaz geçişi trafiğinin yüzde 60'ı binek otomobilidir. Yani üretimle ilişkisi pek az olan tüketim trafiğidir. Boğaz Köprüsü projesi, özellikle bu lüks trafiğe hizmet edecek ve bunu artıracaktır.

MESELENİN DÜĞÜM NOKTASI DA BUDUR: Boğaz Köprüsü, yoksul halkın yada üretimin hizmetinde değil, lüks trafiğin hizmetinde olacaktır. Lüks trafiği teşvik edenler ise, **KOÇ HOLDİNG** gibi, **ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU** gibi dev holdinglerdir. İstanbul'da bugün 16.000 taksiye karşılık 26.000 özel araba vardır. 1971-72 yıllarında ise Fiat, Renault ve Anadol fabrikaları senede 30.000 ilâ 40.000 otomobil imal edeceklerdir. Bunların üçte biri İstanbul'da kalsa, özel araba miktarı iki misline çıkacaktır. Holdinglerin yüksek vurgun sağlamak için imal ettikleri bu özel arabalara müşteri bulabilmek için, lüks trafiği rahatlatmak gerektir. Şu halde holdinglerin vurgunu ve mutlu azınlığın otomobil sefası uğruna fakir milletin bütçesine 3 milyar lira yüklenmektedir.

Oysa, Boğaz Köprüsü'nün 3 milyarlık yatırımı yerine, 150 milyon liralık araba vapuru yatırımı ile de aynı rahatlığı sağlamak mümkündür.

Bir araba vapurunun maliyeti 10 milyon liradır. Takriben 100 milyon liralık araba vapuru, 10 milyon liralık iskele ve 40-50 milyon liralık meydan ve yaklaşım yolları yatırımı ile halihazır taşıma kapasitesini iki katı artırmak, yani takriben 10 yıl süre ile Boğaz geçişini sağlamak mümkün olabilirdi.

Bu yol tutulacağına, mevcut araba vapuru seferlerini de aksatmak suretiyle, BOĞAZ KÖPRÜSÜ ihtiyacı zorlanmıştır.

Bu kirli hesaplar, bir süre önce, tam Boğaz Köprüsü'nün ihale edileceği sırada, Denizcilik Bankası'nın İstanbul'da gemi adamlarıyla anlaşmaya yanaşmayarak grev ortamı yaratmalarında da görülmektedir. Ekonomik haklarını alabilmek için grev yapmak zorunda kalan gemi adamlarının boğaz trafiğini durdurması üzerine, halkın kafasında Boğaz Köprüsü özleminin yaratılması için bütün propaganda olanakları kullanılmıştır.

Spekülasyon

Boğaz Köprüsü'nden yarar sağlayacak olan bir zümre de, arsa spekülatörleridir. Bugün İstanbul'da, bundan evvelki imar faaliyetlerinde olduğu gibi, pusuda bekleyen istimlak ortaklıklarının varlığı şüphesizdir. Bunlar daha şimdiden köprü ve çevre yolları dolayısıyla yapılacak istimlakleri, rayiç bedellerinin çok üstüne maletmenin hazırlığını yapmışlardır. Arazi üzerinde, istimlakler dışında, civar arazilerin değerlenmesi dolayısıyla bir de spekülasyon konusu vardır. Projenin değerlendireceği arazinin sahibi olanlar, bu araziyi çok yüksek fiyatlarla kamuya satmak suretiyle, üretim sonucu olmayan kazançlar sağlayacaklardır. Projenin tek merkezli şehri korumak, geliştirmek ve yoğunluğunu artırmak niteliği de, şehir merkezinde yeni arazi spekülasyonu konuları doğurmuştur. Evvelce metrekaresi 3-5 lira olan arazilerin metrekare fiyatı daha şimdiden 1.000 lirayı aşmıştır. Bu spekülasyonun tutarı, en muhafazakar hesaplarla 50-60 milyar lirayı aşacaktır.

Arazi spekülasyonunun ekonomik anlamı, kamunun bir azınlığa servet transfer etmesidir. Boğaz Köprüsü bu transferi bütçe yoluyla hazırlanmaktadır. Yani vatandaşın ödediği vergi, öyle bir mekanizma içine düşürülmüştür ki, sonunda zaten zengin olan bir azınlık, vatandaştan pek büyük yeni servetler edinmek imkanını bulmaktadır.

Türkiye sosyalistleri, yukarıda özetlenen bu gerçekleri, Boğaz Köprüsü'nün temelinin gösterişli törenlerle atılacağı şu günlerde kitlelere ısrarla anlatmak, Anadolu halkları ve İstanbul'un yoksul semtlerinin insanları sefaletin pençesinde kıvranırken milyarlar harcayarak Boğaziçi'ne modern piramitler diken modern Firavun'ların halka, Türkiye'ye ihanetini rakam rakam açıklamakla görevlidirler.

Boğaz Köprüsü, Türkiye'deki **«ihanet koalisyonu»**nun **«İhanet Abidesi»** olacaktır.

halkının trafik işkencesi !

bunalan dar gelirli
büyük işkenceye

yollarda geçmekte-
altında olmaktadır.
özel oto mevcuttur.
'in Fiat, Renault ve
rında 40.000 daha
seyahat ettiğinden,
rüzgarda, soğukta
vatandaşlar kadar

nomisine yüklediği
lira değerindedir.
r nüfustur. İstan-
e, çalışabilir insan
yon işsaati kaybe-
kabul edildiği tak-
ktedir. Ayrıca, bu
yüzünden ulaştırma
tutulan lastik ve
ktadır. Bu hesaba
lira arasında kayıp

sonucunda doğ-
nemli bir kayıp da,
li bir bölümünün
ri içindeki trafik
kapasite kayıpları
aktadır.
daha fazla otomo-

bil, lastik, benzin v.s. satmak isteyen yabancı kapitalist devletlerin, öte yandan da, bu yabancıların içerideki komisyoncularının (ithalatçıların) politik ve ekonomik baskısıyla, mevcut araç sayısını hızla artırarak halletmeye çalışmışlardır. Son yirmi yıldır ekonomik büyüme hızımız nisbi olarak yüzde 5-6 civarında olduğu halde ,taşıt sayısı yüzde 20'nin üstünde bir hızla artmıştır.

Üstelik bu taşıt artışı, yoksul halkı taşıyacak kamu otobüslerini artırmak şeklinde değil, özel otomobilleri, taksi ve dolmuşları artırmak şeklinde olmuştur. Bir otobüsün 60 yolcu taşıması mümkün iken, 1 otobüs, 1 şoför ve 1 biletçi yerine 60 yolcu için 12 dolmuş, 12 şoför kullanılmaktadır. Özel arabalarda, bir otobüsün taşıyabileceği kadar insanı taşımak için 60'a yakın araba işlemesi gerekmektedir. Halen bir otobüsün 6 lastiği yerine, 12 dolmuş için 48 lastik, 60 özel araba için 240 lastik kullanılmaktadır. Bir otobüs azami 20-25 metrekarelik yol işgal ettiği halde, 12 dolmuşluk bir araç kervanı en az 120 metrekare, 60 özel otomobil ise 600 metrekare yol işgal etmektedirler.

Bütün bunların döviz harcamaları da, yine karda yağmurda saatlerce otobüs yada dolmuş bekleyerek işkence çektirilen fakir fukaranın nafakasından kesilerek yapılmaktadır.

Hele Boğaz Köprüsü yapılıp Koç Holding'ler, Subay Holding'ler onbinlerce lüks özel arabayı piyasaya sürdükten sonra İstanbul halkının çilesi, işkencesi bir kat daha artacaktır.

İstanbul gibi halkının yüzde 95'i özel araba almak imkanından yoksun bir şehirde gerekli olan ne özel arabadır, ne dolmuştur, ne taksidir, ne de Boğaz Köprüsü'dür. Büyük kitleleri taşıyacak çok sayıda otobüse ve metroya ihtiyaç gün gibi ortadadır.

Trafik, kitlelerin günde en az iki saat çilesini çektikleri bir meseledir. Sosyalistler, bu meseleyi otobüste, dolmuşta, durakta mutsuz çoğunluğa örneklerle, rakamlarla bıkmadan, usanmadan anlatarak düzenin bozukluğunu somut olarak ortaya koyabilirler.

Boğaz Köprüsü efsanesini yıkmanın tek yolu da budur.

Gençlik Soruşturması III

Gençlik meselesini sosyalist mücadele bütünü içerisinde sergilemek amacıyla düzenlediğimiz soruşturmaya, bu hafta, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı **TARIK ALMAÇ** ve İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi Öğrenci Birliği Başkanı **ERSİN KAYA**'nın cevaplarıyla son veriyoruz.

Soruşturmada devrimci gençlik liderlerine yönelttiğimiz sorular şunlardır.:

I— POLİTİK ÖRGÜT VE GENÇLİK ÖRGÜTLERİ

1. *Şu andaki mevcut parti ile devrimci gençlik örgütlerinin ilişkileri ne olmalıdır? Mevcut partinin işçi sınıfının özörgütü olmayışı, işçi sınıfının politik hareketi ile gençlik hareketi arasında olması gereken bütünlüğü zedeliyor mu? Bir başka deyişle devrimci gençlik örgütleri Partinin bir kısım görevlerini üstlenmek zorunda kalıyorlar mı?*

2. *Eğer devrimci gençlik örgütleri yukarıda sözü geçen bazı görevleri üstleniyorlarsa, bu görevleri başarmada, kitlelerle bağ kurma yolunda nasıl örgütlenmelidirler? a) Gençlik örgütleri dışında, b) Örneğin devrimci gençlik örgütlerine bağlı işçi-köylü birlikleri ekl· de.*

3. *Gençlik örgütlerinin üyelik kapsamı üniversite gençliğinin sınırlarını aşmalı mıdır? Böyle bir atılım işçi sınıfının politik hareketine bir katkı olabilir mi?*

II— DEVRİMCİ GENÇLİK ÖRGÜTLERİ ve DİĞER GENÇLİK ÖRGÜTLERİ

1. *TDGF'yi temel devrimci gençlik örgütü olarak kabul ediyor musunuz? Etmiyorsanız nedenleri? Ediyorsanız TDGF ile ssyalistlerin yönetimindeki diğer sosyalistlerin yönetimindeki diğer gençlik örgütleri arasındaki ilişkiler ne olmalıdır?*

2. *Devrimci gençlik örgütleri bir merkez etrafında toplanabilirler mi? Bunun biçimi nasıl olmalıdır?*

3. *TDGF'ye dahil sosyalistlerin yönetiminde olduğu gençlik örgütleri orta sol, sosyal demokrat vs. gibi örgütlere karşı ne gibi bir tutum içinde olmalıdırlar?*

4. *Üniversitelerde küçük burjuva ideolojilerinin yaygınlık kazanması karşısında sosyalist gençlerin tutumu ne olmalıdır? a) Üniversite içi propagandanın mahiyeti ne olmalıdır? b) Örgüt içi eğitim nasıl olmalıdır?*

III— GENÇLİK ÖRGÜTLERİ ve DEVRİMCİ EYLEMLER

1. *İşçilerin kendiliğinden gelme hareketleri karşısında devrimci gençlik ne yapmalıdır? Sendikalar ve mahalli işçi örgütlerinde gençlerin yeri nedir?*

2. *Köylülerin devrimci hareketleri karşısında gençlik ne yapmalıdır? Köylülerin bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesi üzerine düşünceleriniz.*

3. *AP—CHP yakınlaşması devrimci eylemlere karşı terör getirmektedir. Gençliğin bu konuda tutumu ne olmalıdır?*

4. *Emperyalizme karşı mücadelenin —6. Filo'yu protestodan başka— sistemli kampanyalar şeklinde yoğunlaştırılması konusunda ne düşünüyorsunuz?*

5. *İkili anlaşmaların ve NATO'nun yeniden söz konusu edildiği bu günlerde bu konuda ne yapılmalıdır?*

6. *Son gelişmelerin ışığında üniversite reformu konusundaki görüşleriniz nelerdir?*

Verilen cevaplar ışığında gençlik meselesi üzerine genel bir değerlendirmeyi ANT'ın gelecek sayısında sunacağız.

Güray Öz

İTÜ Liderleri Konuşuyor

ERSİN KAYA
(İ.T.Ü.M.M.F.Ö.B. Başkanı)

● Politik Örgüt ve Gençlik Örgütleri

1— Parti ile devrimci gençlik örgütleri arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi yapılırken, «**devrimci gençlik örgütleri**»ni yapıları açısından incelemek gereklidir. Tüm üyeleri sosyalist olan fikir kulüpleri, üst kuruluşları TDGF, SGÖ ile, tabanında değişik sosyal sınıf ve tabakaların izlerini taşıyan, genelikle küçük burjuva eğilimleri ağır basan öğrenciler bulunan, ama yöneticileri sosyalist olan öğrenci gençlik örgütleri ayırı tutulamaz.

Sosyalist gençlik örgütü, işçi sınıfının öz örgütüne genel planda demokratik merkeziyetçilik ve disiplin ilkeleri ile bağlı olmalıdır.

Yöneticileri sosyalist olan öğrenci gençlik örgütleri ile işçi sınıfının öz örgütü arasındaki ilişki, söz konusu kuruluşların tabanlarının niteliği gereği, nisbeten örgüt bağımsızlığına yönelik olma durumundadır.

Mevcut partinin, işçi sınıfının öz örgütü olmayışı bir yana, hemen hemen hiç işlemeyişi, parti-gençlik ilişkisizliğini doğurmaktadır. İşçi sınıfı ideolojisini eylem klavuzu edinmemiş bir parti ile devrimci gençlik örgütlerinin bağlantılı olması da gereksizdir zaten.

Gençlik örgütleri, bünyelerindeki sosyalist militanları parti içinde marksist-leninist doğru ideolojiyi yaymakla, partiye marksist-leninist işlerlik kazandırma yolunda mücadele vermekle görevlendirilmelidirler.

Bugün Türkiye'de işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketi, hemen hemen tamamen partinin kontrolu dışındadır. Her grevde, her fabrika işgalinde gençlik, partinin görevlerini üstlenmenin örneklerini vermektedir.

2— Kitlelerle bağ kurma, kitlelerin çizgisini geliştirme yolunda işçi ve köylü birlikleri biçiminde örgütlenmeye gitmek yararlı olacaktır. Birliklerin devrimci gençlik örgütlerine bağlanması yerine, sosyalist gençlerin işçi ve köylü birlikleriyle organik bağlarını güçlendirmeleri tercih edilmelidir.

3— Sosyalist gençlik örgütlerinin, öncelikle gençliğin en hareketli ve kamuoyunda en etkin bölümü olan yüksek öğrenim gençliği üzerindeki yönlendirici rolünün zayıflatılmamasına dikkat etmek gerekir.

İşçi sınıfının örgütünün bir kısım görevlerinin de sosyalist gençlik örgütlerince üstlenildiği bir dönemde bulunduğumuzdan, gençlik örgütlerinin üyelik kapsamının, üniversite gençliğinin sınırlarını aşması, işçi sınıfının politik hareketine katkıda bulunacaktır.

● Devrimci Gençlik Örgütleri ve Diğer Gençlik Örgütleri

1— Sağ sapmadan arınmış, örgütlenme yeteneği geliştirilmiş, derlenip toparlanmış bir TDGF, temel sosyalist gençlik örgütü olabilir.

Temel sosyalist gençlik örgütü ile yöneticileri, sosyalist olan öteki gençlik örgütleri ile yakın ilişkiler ve dayanışma içinde bulunmalıdırlar. Bu konum, eylemlerin doğru ve güçlü olarak başarılması yolunda bir adım olabilir.

2— Devrimci gençlik örgütlerinin bir merkez etrafında toplanması -ki merkez, temel sosyalist gençlik örgütüdür- bürokratik işlerlik kazanmanın dışında, eylem sırasında gerçekleştirilebilir.

3— Dürüst sosyal demokratların yönetimindeki örgütlerin yer yer çok ileri çizgiye ulaşabildiği görülmektedir. Anti-emperyalist ve demokratik eylemlerde sosyal demokratlarla, ilkelerden taviz vermeksizin birlik, sosyalistlere güç kazandıracaktır. Bu birliği sınıflararası güçbirliği ile karıştırmamak ve işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğü olmaksızın anti-emperyalist mücadelenin başarıya ulaşamayacağını, gerçek demokrasinin kurulamayacağını sosyal demokratlara anlatmak, sosyalistlerin akıllarından çıkarmamaları gereken hususlardır.

4— Yaygınlaşan küçük burjuva ideolojisi ile mücadele, öğrenci kitleleri önünde (forumlarda) anlatarak, her türlü yayın organı ve bildirilerde yazarak, küçük burjuva ideolojisinin eleştirilmesi ile yapılır. İşçi sınıfının örgütsel, ideolojik ve politik öncülüğü kitlelere propaganda ile benimsetilmelidir.

Bilimsel sosyalizm öğretisinin verilmesinde, marksist-lenininst genel doğrular dışında, Çin, Rus ve Latin ülkeler koşullarıyla bağlantısı dikkate alınmalıdır. Bir sosyalist ülkedeki deneyimin kalıp olarak Türkiye'ye uygulanması, savunması sık yapılan yanlışlardandır.

● Gençlik Örgütleri ve Devrimci Eylemler

1— İşçilerin kendiliğinden gelme eylemleri karşısında sosyalist gençliğin yapacağı, en belirgin durumdaki çelişkiden giderek meselenin ekonomik-politik-sınıfsal çizgisini ortaya koymaktır.

Sendikalar ve işçi örgütlerinde gençler fiilen görev alarak üyelerin eğitimi ve örgüt eylemlerinin gerçek niteliğinin belirmesi konularında katkılarda bulunabilirler.

2— Köylülerin demokratik mücadelesinde gençlik mücadeleye katılarak köylülere doğru hedefleri göstermeli ve işçi-köylü ittifakının gereğini, işçi sınıfının öncülüğünün zorunluluğunu anlatmalıdır.

3— AP-CHP yakınlaşmasının devrimci eylemlere getirdiği baskıya karşı kullanılabilecek tek, fakat çok etkin bir silahımız var: Devrimci eylemleri kitlelere mal etmek. Çalışmalarımız, bu yönde hızlandırılmalıdır.

4— Emperyalizme karşı mücadelenin sistemli kampanyalar biçiminde özleştirilmesi gerekli, ama yeterli değildir. Özellikle son zamanlarda sık karşılaştılan Amerikalıların yasalarımıza tanımama durumlarında halkımızı aktif eyleme sokmağa çaba göstermeliyiz.

5— İkili anlaşmalar ve NATO'nun da geniş halk kitlelerine açıklıkla götürülmesi için eylemler düzenlenebilir.

6— Üniversite reformu diye tezgahlanan tasarı, daha demokratik ve halka hizmet eder üniversite isteyen öğrencilerin isteklerinden hiçbirini karşılamamaktadır. Tasarıların hazırlanmasının antidemokratik olması, öğrenci ve asistan görüşlerinin alınmaması, bu sonucun nedeni olmuştur. Demokratik üniversite uğraşı için, şimdi, 1968 Haziran'ından farklı bir durumda değiliz.

TARIK ALMAÇ
(İ.T.Ü.Ö.B Başkanı)

● Politik Örgüt ve Gençlik Örgütleri

1) Şu andaki mevcut parti, işçi sınıfının öz örgütü değildir, fakat sinesinde, oportunizme karşı mücadele veren sosyalist gençlik gibi, aydınları, işçileri, köylüleri barındırmaktadır. Bugünkü durum geçici görülmelidir. Gençlik örgütlerinin kısa bir zaman dahi olsa partinin görevlerini üstlenmesi söz konusu olmamalıdır. Gençliğin, yurt çapında örgütlenme seviyesi, imkanları ve çalışma tarzı buna elvermemektedir. Aksi halde, gençlik örgütü kendi görevlerini yapamadığı gibi, proleter devrimci harekete sekte de vurabilir. Kaldı ki, mücadelenin en önünde görülen geçliğin en bilinçli, en mücadeleci kesiminin oportunizm-

EKONOMİ POLİTİK: *«En geniş anlamı ile, insan toplumunda maddi yaşama araçlarının üretim ve değişimine hakim olan kanunların bilimidir.»*

«Ekonomi politik, önce üretim ve değişimin teker teker bütün gelişme aşamalarının özel kanunlarını inceler ve ancak bu inceleme sonunda üretim ve değişim için genellikle geçer olan genel kanunları kurabilir.»

Ekonomi politiğe konu olan üretimin başlıca iki yanı vardır.

Birincisi, üretimin teknik yanı olup, bu yan, ekonomi politiğin ilgilenmediği, daha çok diğer fen bilimlerini ilgilendiren bir yandır.

Üretimin ikinci yanı ise, ekonomi politiği ilgilendiren toplumsal yanıdır. *«Ekonomi politik, üretimle değil, üretimde insanların sosyal ilişkileri ile, üretimin sosyal yapısı ile ilgilenir. Üretim ilişkilerini üretici kuvvetlerle* (üretim güçleriyle) *karşılıklı etki içinde ele alır ve inceler.»* Ekonomi politiği iktisattan ayıran özelik de bu noktada yoğunlaşır.

Toplumun temeli, üretim biçimidir. Üretim biçimi ise üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin tamamından oluşur. Üretim ilişkileri, yani üretim sırasında insanlar arasında oluşan bütün ilişkiler ise, o toplumun sınıflı veya sınıfsız toplum olmasını belirler. Bölüşümdeki ayrılıklar sınıf farklarını ortaya çıkarır.

Ekonomi politik, toplumdaki üretim ilişkileri ve sınıflaşmayı inceleyebilmek için üzerinde önemle durulması gereken bir bilimdir.

Bir toplumun analizini (karşıt güçlerin çözümlenmesini) yapabilmek, üretim biçimini değiştirecek olan temel çelişmesini bulabilmek ve devrimin stratejisini belirleyebilmek için, toplumsal yapının iyice aydınlanması gerekir. Toplumsal yapının incelenmesi ve aydınlanmasında ise, ekonomi politik vazgeçilmez bir inceleme aracı, vazgeçilmez bir bilimdir.

Önümüzdeki sayılarda ekonomi politikte geçen temel kavramları anlatan sözcükleri sırayla vereceğiz.

le savaşa etkili bir biçimde proleter devrimci saflarda katıldığı görülüyor. Bu proleter devrimci saflar yalnızca gençlerden oluşmamakta, içinde, işçileri, köylüleri, aydınları, T.İ.P. il ve ilçe örgütlerini barındırmaktadır. Bugün, ülke çapında alınacak kararlarda, uygulamalarda bu saflardaki gençlik dışı unsurlarla beraber çalışmak gerekir. Aksi takdirde işçi sınıfı partisinin gençlik içinden çıkacağı söylenir ki, bu da yanlıştır.

2) Sosyalist gençlik örgütlerinin kitlelerle bağ kurma, temas etme zorunlukları vardır. Gençlik örgütlerinin görevlerini özetlersek. ülke çapında halkımıza kurtuluş bilincini götürmek, sosyalizmi öğretmek, gençliği örgütlemektir. Bugün, sosyalist gençliğin örgütü olan T.D.G.F.'nin daha çok üniversite gençliğini barındırmakta olması, çalışma sahasını daraltmakta, işçi-köylü kitleleriyle bağ kurma, her an temasta bulunma görevini hakkıyla yerine getirmesini engellemektedir. T.D.G.F., bilhassa işçi-köylü gençliğin sosyalizmi öğrenme, pratik tecrübe kazanma anlamında okulu olmalıdır. Partiye sendikalarla birlikte üye kazanmada kaynaklık etmelidir. T.D.G.F.'ye bağlı yetenekli gençler, kitlelerle temasta bulunmak için sendikalarda, kooperatiflerde çalışmalar yapmalıdırlar. Sosyalistlerin gençlik örgütleri, girişecekleri kitlevi eylemlerde, işçi-köylülerin örgütlerinin, partinin il ve ilçelerinin, v.b.nin de bulunmasına dikkat etmelidirler.

3) Gençlik örgütlerinin üyelik kapsamı üniversite gençliğinin sınırlarını bugün bilhassa aşmalı, büyük şehirlerin (O da okulların) dışına taşmalıdır. Yukarda da değindiğimiz gibi, sendikalar, gençlik örgütleri, partinin kaynaklandığı örgütler olduğu gibi, propaganda gücünü artırıcı, daha serbest bağları olan kuruluşlardır.

● Devrimci Gençlik Örgütleri ve diğer Gençlik Örgütleri

1) T.D.G.F. sosyalist üniversite gençliğinin büyük çoğunluğunu toplayan bir gençlik örgütüdür. Fakat, T.D.G.F.'nin sosyal mücadele ve proleter devrimci hareket içinde ağırlığını verecek olan. işçi-köylü gençliği kapsayabilme seviyesi ve politik işçi örgütüyle paralelliği olabilecektir. Bu şartların bulunmaması, T.D.G.F.'nin içinde sıhhatli bir gelişmeyi engellemektedir. Bugün üniversite gençliğinin tümünü temsil eden örgütler birer birer sosyalistlerin eline geçmektedir. T.D.G.F.'yi bu örgütlerden ayıran özellik, yalnızca onların liderlerini kapsayan bir üst örgüt seviyesinde olmasında değil, işçi-köylü gençliği içinde barındırmasında, sosyalizmin öğretilmesinde ve esas çalışma sahasının daha ziyade üniversite dışında olmasındadır. Aksi takdirde sosyalistlerin yönetimine geçebilecek bir T.M.T.F.'den çok büyük bir farkı kalmayabilir Gençlik örgütlerinde partinin merkeziyetçiliğini aramak yanlıştır. T.D.G.F. bu bakımdan demokratik ilişkileri kaybetmemelidir. HAREKETLERİNDEKİ KARARLILIK, SÖYLEDİKLERİNDEKİ DOĞRULUK- İKNA KABİLİYETİ gençlik örgütlerinin eylemde merkezileşmesini, kendi içinde gelişmeyi daha çok sağlıyacaktır. T.D.G.F. öğrenci gençliğin de öncüsü olmalıdır Bu bugün kısmen öyledir.

2) Devrimci gençlik örgütleri bir merkez etrafında toplanabilir. Bugün bile geçmişten gelen T.M.T.F. aslında sayısı iki üçü geçmiyen (o da bir takım polis oyunlarıyla alınmış) reaksiyoner örgütü barındırmaktadır. Böylesine bir örgüt milli ve demokratik nitelikteki bütün devrimci üniversitelileri temsil edebilir. Genellikle cemiyetler ve birlikler sosyalist ve sosyal demokrat öğrencilerin güçbirliğini gerçekleştirdikleri örgütlerdendir. Böyle bir merkezileşmede sosyalist ve sosyal demokrat öğrenciler arasındaki ağırlıkta, güç durumları ve öğrenci özlemlerini savunabilme ve gerçekleştirebilme durumları rol oynayacaktır İşçi-köylü gençlik ise daha ziyade T.D.G.F içinde örgütlendirilmeye çalışılmalıdır kanısındayım.

3) T.D.G.F. ile sosyalistlerin yönetimindeki gençlik örgütlerinin sosyal demokratlara karşı tavırları biraz değişiklik gösterir kanısındayım. Birliklerin, cemiyetlerin, öğrencilerin büyük çoğunluğunun menfaatlarını kucaklamaya her zamankinden daha çok gayret göstermeleri gerekir.. T.D.G.F. de aynı işi yapmakla beraber, daha çok sosyalizmin öğrenilmesi yönünde çaba göstermelidir. Sosyal demokratları, milli cephe içindeyseler kendi hallerinde bırakmayla, değilseler cepheye çağırmakla yetinilmemeli, sosyalist gençliğin safları genişletilmelidir. Sloganımız, hem mücadele. hem dostluk olmalıdır.

4) Üniversite içinde propagandada küçük burjuva saha üzerinde çalışıldığı unutulmamalıdır. **Kapitalizmin yalnızca tarihi geriliği, sosyal ilişkileri hakkında değil, kapitalist üretimin gerileyişinin, kapitalist toplumun dejenerasyonunun**, sosyalist üretimin başarılarının sunulması,canlı örneklerle, sergilerle, konferanslarla, filimlerle kıyaslamalı olarak yapılmalıdır. Amerikan emperyalizmine karşı kurtuluş savaşı veren ülkelerin gerçeği sık sık tartışılma durumu yaratılmalıdır. Vietnam, Ortadoğu, Afrika savaşlarının başarı ve başarısızlık sebepleri üzerinde sergiyle, konferansla, açık oturum ile, dergi ile, ikili üçlü tartışmalarla v.b. sık sık durulmalıdır. Kendi tarihimiz üzerinde de tartışmalar canlı örneklerle geliştirmelidir.

5) Örgüt içinde devrimci teorik eğitim verilmelidir. Bu eğitim pratikten kopuk olmamalıdır. Üyeler bilimsel sosyalizmi kavradıkları ve işçi-köylü kitleleriyle sosyal mücadele içinde bağlar kurdukları ölçüde küçük-burjuva düşüncelerinden sıyrılacaklardır.

● Gençlik Örgütleri ve Devrimci Eylemler

4) Emperyalizme karşı sistemli kampanyalar daha çok mevcut potansiyeli toplarlar ve kanalize ederler. Biz bugün olan gücümüzü sosyal mücadelenin geliştiği alanlarda propaganda, bilinçlenme ve örgütlenme olarak kullanmalıyız. İktidarın sert eylemlerine, etkin politik dönüşlerine kampanya ile cevap verilebilir.

5) İkili anlaşmaların ve Nato'nun söz konusu edildiği bugünlerde, bu konuda örgütlerimizde, okullarımızda, işyerlerimizde bildiriler, konferanslar, afişler, yayın organları yoluyla bilgi verme bugün için yapabileceğimiz işlerdendir, sanıyorum.

6) Ünüversite reformu isteklerimizin büyük bir kısmını karşılayacak bir şekilde çıkamıyacaktır.Zira üniversite senotalarının siyasal iktidarının yapısı buna elvermez. Biz bu gerçeği bir daha üniversite gençliğine, öğretim üyelerine sunmak zorundayız. Yalnız üniversite içinde bugünkünden daha demokratik bir ortam ve öğrenci örgütlenmesi yapılabilir.

Not: Tarık almaç'ın bu bölümün ilk üç sorusuna cevabı elimize geçmemiştir.

ANT'ın Çağrısı Üzerine

Türkiye solunda inkar kabul etmez bir olgu olarak ANT, son atılımıyla **«Devrimci Pratik İçin Devrimci Teori»***de işçi sınıfının strateji ve taktik ilkelerine önemli ölçüde aydınlık getirmiştir. Ancak, dergimizin doğru devrimci ilkeleri, oportunizmin iğdiş ettiği TİP üyelerine ve diğer marksist gruplara benimsetmesi, daha doğru bir söyleyişle, marksist-leninist ilkelerin en doğru bir biçimde yaygınlaşması yolunda derginiz açısından bazı engellerin varlığını görmekteyim.*

a) ANT'ın **«Ne yapmalı?»** *başlıklı, ideolojik ve örgütsel birliğe çağrı yazısında, şimdiki devrimci kavgamızın hedefi* **«Demokratik Halk İktidarı»** *olarak noktalanıyor. Kendi açımdan açıklayamadığım, ama mutlaka bazı sebeplerden, bu iktidarı amaçlayan stratejinin adının konmasından kaçınılmıştır. Bu es geçiş, ya bazı çevrelerce yanlış yorumlanıyor; örneğin, Demokratik Halk İktidarı aslında proleteryanın hegemonyasını temsil eder, deniliyor, onun iktidarıdır, deniliyor, ki böyle bir yorumlayış yazının muhtevasından çıkan bambaşka bir neticedir, yada stratejinin isminin konmaması, ANT'ın eski oportunist tutumuna dönüş için bırakılmış bir açık kapı olarak yorumlanıyor.*

Yazıdan benim anladığım odur ki, strateji, marksist-leninist kesintisiz devrim tezinde mevcut ve sosyalist ülkeler birliğinin az gelişmiş ülkeler için önerdiği anti-emperyalist (milli) demokratik devrim'dir.

b) Günümüzde otokritik çok kullanılır, başvurulur bir kurtarıcı olmuştur. Olumlu denilebilecek bir yöneliş, beraberinde bazı hastalıkları da getirmiştir. Endişem oto-kritiğin bugünkü yanlış kullanılışı, oportunizmin yeni bir kaynağı olmasındadır. Nitekim, ANT'ın atılımından bir sayı önceki oto-kritik, sanki sadece bir formaliteyi tamamlar havasını vermektedir. Bu açıdan, ANT'ın oto-kritiğini genişletmesi, derinleştirmesi gerekmektedir. Eski başarılarımızla övünmemeliyiz, bırakalım da onu sosyalist tarihçiler yapsın.

Devrimci kavganızda başarılar.

MEHMET A. ŞAR
(İstanbul)

Herşeye Yazık Oldu:!

30 Ocak 1970 tarihli gazete sütunlarında, Sayın İnönü'nün emekli bir öğretmenin mektubuna verdiği cevap yeralıyordu. Demecin bir yerinde «**Yazık oldu köy enstitülerine. Eğer köy enstitüleri kapatılmasaydı, bugün köylerimizin eğitim sorunu belki de hallolmuştu**» deniliyor.

Nelere yazık olmadı ki, sayın İnönü... Yunanlıların İzmir'i işgalinde Dyer, Gregoru, Luce ve Manley adlı dört Amerikan destroyeri de İzmir'e demirlemişti. İşgal sırasında Amerikan denizcileri de kente yayılmıştı. Daha sonraları 9 Eylül'de Yunanlıları denize dökülmekten kurtaran da, Amiral Bristol'un gemileri idi. Bağımsızlık savaşımızda, Amerika'nın emellerini siz bizden daha iyi bilirsiniz. Siz, o savaşın onurlu bir kumandanıydınız. Yurdumuzu emperyalist saldırısından kurtaran önderlerden biriydiniz. Ama ne yazık ki, Amerika ile yapılan (sonra başımıza bela olan) ilk ikili anlaşmaların altında sizin bakanlarınızın imzası var.

Ülkemizin en büyük sorununun eğitim sorunu olduğunu biliyordunuz. Bunu bir an önce halletmek için köy enstitülerini kurdunuz. Köyden alıp köye önder yetişiyordu bu eğitim ocaklarında. Buradaki yaşantı, alışılmışların dışındaydı. Müdür, öğrencisine hesap veriyor, öğrenci öğretmenden hesap soruyordu. İlerisi için ürkütücü birşeydi bu. Bunun böyle olacağını kimse düşünmemişti. Geleceğinden korkanlar (komprador, şeyh, ağa) onlara komünistlik damgasını vurdular. Siz de, onları susturmak için, önce Hasan Âli Yücel'i, İsmail Hakkı Tonguç'u, sonra da yerine imam hatip mekteplerini dikerek köy enstitülerini harcadınız. Enstitüler, sizin zamanınızda kapatılmadı ama, DP'ye yapacak çok az şey kalmıştı.

Bugün gazetelerden okuyoruz. Türkiye'yi açlık bekliyor. (Beklemesi gereksiz, Anadolu aç!) Çocukların ölüm nedenleri bilinmiyor. Gördes'in bir köyünde yeşil sancaklarla kuran kursu öğrencileri yürüyüş yaptı.

Tabii bunlardan biraz da kendinizi sorumlu tutuyorsunuz. Kurtuluş savaşının üstünden yarım yüzyıl geçti. Aldığımız yol, bir arpaboyu. Cici demokrasiyi getireceğim diye irticaı hortlattınız. Son günlerdeki tutumunuz vicdan azabından olsa gerek.

MAKBULE KAYGILI
(Kadıköy — Öğrenci)

Verem Savaşı ve 49. Madde

İktidarın sağlık bakanı Vedat Ali Özkan, veremli sayısının azaldığını açıkladı geçenlerde. Bakanın bu açıklamayı neye dayanarak yaptığı anlaşılmamıştır. Benim bildiğim, veremliler yine veremli. Ve yeni vereme yakalananlar var çevremde. Örneğin, Obruk Köyü Muhtarı'nın oğlu İzzet, bakanın açıklamasından bir hafta evvel yatmıştır hastaneye veremden. Ya aramızda dolaşan veremliler. Bunlar hiçbir istatistikte yoktur.

Anayasanın bir maddesi var. 49. madde... Bugüne kadar hiç okumadınızsa, okuyun: «Devlet herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesi ve tıbbi bakım görmesini sağlamakla ödevlidir.» Soruyorum sayın bakana. Meclis kürsüsünde şunu yaptık, bunu yaptık derken neden hiç bu maddeye dokunulmaz.

Sağlık Bakanı «Gripten ölen yok» derken, Bor'un Yakacık Köyü'nde üç çocuk ölmüştür. Köylerde halk, ilaçsızlığın verdiği şaşkınlık içinde çaresiz çırpınmaktadır. Gribin bile korkunç olduğu Türkiye'de, veremli sayısının azaldığını söylemek, kokuşmuş bir düzeni, solungaçlarını boyayarak kokmuş satan balıkçı gibi süsleyip püsleyip halka sunmak tutarlı yol değildir. Halk eninde sonunda bu yutturmacayı anlayacak ve alaşşağı edecektir bu kokuşmuş düzeni.

BEDRİ KARAYAĞMURLAR
(Obruk Köyü Öğretmeni — Bor)

Yahudi temsilcisi Senatör gittikten sonraki gelişmeler

Ortadoğu artık iyice emperyalizmin debelendiği yeni bir merkez olarak ortaya çıkmaktadır. Ortadoğu ülkeleri yakında birçok hadiseye gebedir. Emperyalizmin bu bölgedeki yoğun faaliyeti Jacop Javits'in Ortadoğu gezisi ile iyice açıklığa kavuşmuştur.

ABD Senatosunun yahudi asıllı üyesi Javits, bir müddet önce İsrail'e gelmiş, orada gerekli temasları yaptıktan sonra Türkiye'ye geçmiştir. Türkiye'de Türk siyasileriyle uzun uzun konuşmuş, işbirlikçilerin kuruluşu Propeller Kulüp'te yaptığı konuşmada emperyalizmin Ortadoğu'daki oyunlarında Türk özel sektörünün büyük bir rol oynayacağını belirtmiş, Türkiye'den İran'a geçmiş ve müstebit Şah Pehlevi ile görüşme yapmıştır.

Gezi sırasında diğer Ortadoğu ülkelerinin satılmış siyasileriyle de görüşme fırsatları bulan Javitz, bütün görüşmelerinde Türkiye ve Yunanistan'ın İsrail'e yardım etmelerinin gerekliğini, Ortadoğudaki devrimci hareketlerin ancak ve ancak Türkiye-İsrail-Yunanistan işbirliğiyle yola getirileceğini savunmuştur. Türk siyasileriyle yaptığı konuşmalarda ise Senatör, sürekli olarak Ortadoğu'da bir savaş olursa Türkiye'nin bu savaşın dışında kalamayacağını belirtmiştir.

Jacop Javits Oortadoğu'yu terkettikten sonra Ortadoğu'da neler olmuştur? Daha önceki bir sayımızda belirttiğimiz gibi, Türkiye ile Suriye'nin arasını açarak, Türkiye'yi iyice Arap ülkelerinin karşısına düşürebilecek bir oyun oynanmıştır; Hatay'ı Suriye sınırları içinde gösteren haritalar dağıtılmaya başlanmıştır.

Irakıları zayıf düşürmek amacıyla İsrailliler Barzani'ye silah yardımı yapmak istemişlerdir. Irak'ta bir darbe teşebbüsü olmuş, sayısız insanın ölümüne ve tevkifatına yol açılmıştır. İran-Irak sınır anlaşmazlığı alevlenmiş, kısa bir zaman içinde her iki ülkeyi de silahlara sarılacak duruma getirmiş, Irak'ın sert adamı Ammaş Türkiye'ye gelerek arabulucuk teklif etmiş, bunun üzerine Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Orhan Eralp İran'a gidip temaslarda bulunmuştur. Bu arada Türkiye'deki egemen çevrelerin gazeteleri İran'ı genel olarak Ortadoğu meselelerinden soyutlayarak, Türkiye'nin Ortadoğudaki tek sadık müttefiki olarak göstermişlerdir. Irak Hükümeti ile Barzani kuvvetleri arasındaki çatışmaları çözebilecek, Kürtlere sınırlı bir muhtariyet tanıyan Bazzaz esasları üzerine yapılmak istenen Irak Hükümeti-Barzani arasındaki anlaşma çabalarına çomak sokulmuştur.

Türkiye'de emperyalizmin ajanı gazete ve dergiler sürekli olarak İsrail reklamı yaparak, Türk halklarını Ortadoğu'daki devrimci hareketlere karşı şartlandırmak istemişlerdir. Bu arada ana muhalefet lideri İ. İnönü Kahire'de yapılan ve 55 ülkenin katıldığı Ortadoğu Parlamenterler Kongresine katılmayı mahzurlu görerek meselelerde tarafsız kalınması istemiş, Javits'in istediklerinin çizgisinde davranmanın nefis bir örneğini vermiştir.

Emperyalizmin Ortadoğu devrimci hareketlerine karşı oynadığı oyunlarından en polisiye olanı ise Türkiye'de oynanmıştır. «Diyarbakır Sobatajı» adı ile basında günlerce yeralan bir polis tertibi ile emperyalizm Türkiye'deki işbirlikçileri vasıtasıyla bir taşla iki kuş vurmak istemiştir. Türkiye'deki bütün devrimci harekete şamil kılınmak istenen bu hareket ile bir yandan devrimciler kitlelerden tecrit edilmek istenmiş, öte yandan da son günlerde Türkiye'de çok popüler olan ve destek gören El-Fetih örgütüne çamur atarak, Ortadoğu devrimcileri lanetlenerek, Türkiye halklarının Ortadoğu meselelerinden soyutlanmaları istenmiştir.

Jacop Javits'in gezisinden sonra böylesi bir dizi hadise olmuştur. Bugün Ortadoğu'da uçaklar düşürülmekte, gemiler batırılmakta, halklar bombalanmaktadır. Küçük Arap Zirve Toplantısı ile aralarındaki bağları daha da güçlendirmeye çalışan küçük burjuva Arap rejimleri emperyalizm ve siyonizm ile topyekun bir savaşı göze aldıklarını bir kere daha ilan etmişlerdir. Öte yandan her geçen gün biraz daha gelişen ve bu sayfadaki diğer yazılarda açık olarak ortaya konan görüşleri savunan marksist-leninist örgütler ise gitgide emperyalizmi sıkıştırmaktadır. Ortadoğu, emperyalizmin en zayıf halkası durumuna gelmeye başlamıştır.

Tekelci kapitalizmin oyunları artık açıkça ortadadır. Emperyalizm gelişen **Ortadoğu Devrimci Çemberi** *karşısında her yola başvurmaktadır. Ortadoğu'da emperyalizme vuranları bölmek, parçalamak, birbirlerine düşürmek ve yoketmek için her çeşit tertip denenmektedir.*

Türkiye Ortadoğu meselelerinin dışında kesinlikle kalamaz. Ortadoğu olayları artık biz sosyalistler için dış haber olmaktan çıkmış, emperyalizme karşı verdiğimiz sürekli mücadelede bir gün bile atlayamacağımız gerçekler olmuştur. **ORTADOĞU DEVRİMCİ ÇEMBERİ** *gerçeği de burada yatmaktadır. Görevimiz, işbirlikçi iktidarların provokasyonlarına yer vermeden, maceracılığa kaçmadan, sabırla, inatla* **Ortadoğu Devrimci Çemberi**'*nin zaferi için çalışmaktır.*

Nayif Havatmeh Kimdir ?

Nayif Havatmeh 1935'de doğmuştur. Filistinli, yarı köylü bir ailenin çocuğudur. Nayif, 1954 Arap Milliyetçiliği Hareketi'ne katılmış, Ürdün, Irak ve Lübnan'da faaliyet göstermiştir. General Kasım'ın siyasi polisleri tarafından izlenince uzun müddet saklanmak zorunda kalmıştır.

Bu saklanma Nayif için çok yararlı olmuş, yasak kitaplar satan bir mağaza bulunca gece gündüz okumuştur. Mecburi saklanma sonunda Nayif, marksist-leninist eserlerin büyük bir kısmını defalarca okumuş olarak ortaya çıkmıştır.

1963'de Kasım'ın öldürülmesiyle tekrar faaliyete geçen Nayif, Baasçı rejimle işbirliği yapmayı reddedince tevkif edilmiş, işkenceye maruz kalmış, ölümden zor kurtulmuştur. Bu arada Amman Yüksek Mahkemesince de gıyaben idama mahkum edilmiştir.

Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'nin Siyasal Bürosu Sözcüsü olan Nayif, Muhsin İbrahim ve Muhammed Kaşlı adlı arkadaşlarıyla birlikte **El Hürriye** adlı bir haftalık dergide sürekli olarak Filistin kurtuluş hareketini eleştirmekte ve yol göstermektedir. Nayif Havatmeh'in ayrıca Ortadoğu ve Üçüncü Dünya'daki devrimci meseleler üzerine yayınlanmış kitapları vardır.

Havatmeh'in, «Filistin ve İsrail sorunlarının demokratik bir yoldan çözümlenmesi» üzerine yazdığı yazı, 27 Ocak 1970 tarihli Le Monde'da da yayınlanmıştır:

"Filistin direniş hareketi, Güvenlik Konseyi'nin 22 Kasım 1967 tarihli çözüm teklifini reddetmektedir, ancak bu reddin sebepleri siyonistlerin red sebeplerinin tamamen tersidir. Çünkü bu çözüm teklifi peşinden, ister istemez, iki de sonuç getirecektir: 1) İsrail devletinin tanınması, ki bu 1948'deki gasp hareketlerini kabullenmek anlamına gelecektir. 2) Bu devletin sınırlarının «onaylanmasını ve güvenliğini» sağlamanın vazgeçilmez şartı olarak Filistin Direniş Hareketi'nin ortadan kalkması. Direniş hareketimiz, Güvenlik Konseyi'nin bu kararını Filistin ve İsrail sorunları konusunda önerilmiş yanlış ve gerici bir çözüm tarzı addetmektedir. Dolayısıyla gerek onu onaylıyan, gerekse Suudi Arabistan gibi sözde reddetmekle birlikte fiiliyatta kabul eden Arap rejimleriyle anlaşamamaktadır.

Biz bu konuda İsrail'lilerden de gelse («Nil'den Fırat'a kadar uzanan büyük İsrail» gibi), Araplardan da gelse («Yahudileri denize dökeceğiz» yahut «Zorla eski vatanlarına yollayacağız» gibi) her türlü şovenist çözüm önerisine karşıyız. Filistin halkının toprakları üzerinde kendi geleceğine sahip çıkması hakkı elinden alınamaz, bu konuda yapılacak çözüm önerisinin esaslarından birisi bu olmalıdır. Gerçekten demokratik bir devlet kurularak, bütün iktidarın işçi şuralarının, fakir köylü ve asker şuralarının elinde bulunduğu büyük bir sosyalist Arap federasyonuna katılmalıdır. Bu yeni devletin anayasal biçimi fazla mühim değildir, bu Yugoslav tipi bir federasyon veya Çekoslovak tipi bir konfederasyon yapısında olabilir. Önemli olan bu yeni devletin sosyal içeriği, sınıfsal yapısı ve yönetim tarzıdır.

Bugün Ortadoğu'da emperyalizme ve siyonizme karşı savaşan sayıları 30'un üstünde örgüt vardır. Bu örgütler zamanla pratik içinde doğru yollar üzerinde anlaşarak birleşmektedirler. Aşağıda, şu anda Filistin'de savaşan örgütlerden en önemlilerini sıralıyoruz. Bunlardan Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'nin görüşleri yandaki yazılarla belirtilmiştir.

Bugün Ortadoğu halkları emperyalizm-siyonizm işbirliğine karşı verdikleri savaşta politize olmakta ve bilinçlenmektedir. Bu konumun doğal sonucu olarak birçok örgüt kurulmuş, ortaya koydukları teori, bağlı oldukları ideoloji, pratik alanda tarih tarafından sınanmıştır. Daha başka bir deyişle sıcak savaş dönemi, ortaya atılan önerilerin yanlışlarını silmiş, emperyalizmin daha fazla, daha güçlü direnişi karşısında da bu öneriler güçlenmek, doğru yolu bulmak zorunda kalmıştır. Doğal sonuç diye belirlediğimiz konum örgütlerin açısından ortaya konduğunda da bu söylenenlerin dışında bir farklılık göstermemektedir. Örneğin bugün Ortadoğu'da yaklaşık olarak 30 tane örgüt vardır. Bu örgütler verdikleri sınav sonucunda giderek silinmeye, veya -doğru çözümler etrafında- güçleri oranında birleşmeye yöneliktirler. Bu örgütleri sıralayacak olursak ancak bir kısmı hakkında birkaç satırda bilgi verebileceğimizi göz önünde tutmak gerekir. Bunun nedeni ise bu örgütlerin silinmeye yüz tutmuş olmaları, ya da güçlü iseler emperyalizm tekelindeki bilgi kaynaklarının yanıltıcı yayınlarıdır denilebilir.

1— EL—FETİH ÖRGÜTÜ

Teknolojik üstünlükler ve maddi yardım açısından en iyi örgütlenmiş kuruluştur. Ancak, maddi olanakların ve savaş araçlarının işlerliği, ideolojinin doğru saptanması ve pratik alanının doğru seçilmesi ile ortaya çıkan bir olgu olduğundan bu örgütün bütün gücünü işgal altındaki toprakların kurtarılmasına vermiş olması yanlış bir tutum olarak eleştirilmektedir.

2— EL SAİKA Halk Kurtuluş Savaşının Öncüleri:

Suriye Baas Partisi tarafından kurulmuştur. Suriye rejiminin bütün çelişkilerini içinde taşıyan bu örgüt de, içinde marksist ideolojiye açık kimselerin bulunmasına rağmen maddi ve askeri olanaklarının büyük bir kısmını kullanamamakta ve fazla bir faaliyet gösterememektedir.

3— Filistin Halk Kurtuluş Cephesi:

Irak'la iyi ilişkilerine rağmen «sol eğilimli» diyebileceğimiz bu örgütün kökü «nasyonal arap hareketi»ne dayanmaktadır. En önde gelen lideri Abbas'tır. El-Al uçaklarına ve birtakım kapitalist kuruluşların depolarına karşı girişilen sobotaj hareketleri bu örgütün eylemleridir.

4— Halk Kurtuluş Kuvvetleri:

Gazze bölgesi, çarpışma alanıdır. Askeri yetenekleri yüksektir. Kurtuluş ordusunun elemanlarından teşekkül etmiştir.

5— ARAP KURTULUŞ CEPHESİ:

Bu örgüt de Irak Baas Partisi'nin kurduğu bir örgüttür. İdeolojisi açık olarak belirlenmemiştir. Saflarında sol eğilimli kişiler olması, gelecekte marksist bir çizgiye oturabileceği kanısını uyandırsa da, bu gelişim tüm Ortadoğu'da görüldüğünden, kişilerden çok olayların bu örgütü marksist bir çizgiye oturtacağını söylemek daha doğru olur.

6— Filistin Halk Kurtuluş Örgütü:

Politik seçimi dolayısıyla şimdilik fazla faaliyet göstermeyen bu örgüt, gerek ekonomik yönden, gerekse sayıca güçsüz olmasına rağmen bugünkü konumda geçerli bir çizgiyi sürdürmektedir. Eylemleri kısaca, işgal edilmiş topraklardaki halkı eğitmek ve gerilla yuvalarında toplamak olarak belirtilebilir.

7— Halk Cephesi:

FHKC'sinden ayrılan Ahmet Cibril'in yönettiği bu sağcı kuruluş Suriye ile ilişkidedir.

8— Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi:

F.H.K.C.'sinin parçalanmasından hemen sonra, 21 Şubat 1969'da kurulmuştur. Marksist-leninist görüşlerini daha önce 8 Ağustos 1968'de belirten bu kuruluş çok sistemli «**gerilla ve eğitim**» kampları ile çalışmalarını sürdürmekte, halk ordusunun kurulması yönünde halkın politize olması için çalışmaktadır.

Aşağıda, Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi liderleriyle yapılan bir mülakatı sunuyoruz:

●●Cephe'nin ideolojik ve askeri programı nedir ve başlıca özellikleri nelerdir?

— Marksizm-leninizm ideolojisine bağlıdır Cephe. Geri kalmış ülkelerde girişilen ulusal kurtuluş savaşları göstermiştir ki, marksizm-leninizm halk kitlelerini ulusal mücadeleleri-

FDHKC Sözcüsüne göre Ortadoğu'da halkların savaşı bir bütündür!

Burada fırsatlara göre bir tavır takınmak söz konusu değildir. Demokratik Halk Cephesi, milli mesele konusunda proletaryacı ve enternasyonalist bir tutumu benimsemiştir. Marx'ın, **«Başka bir ulusu ezen bir milletin hür olamayacağı»** görüşüne tamamen katılıyoruz. Buna uygun olarak Kürt halkının kendi toprakları üzerinde otodeterminasyon hakkının elinden alınamıyacağını açıkladık. İlerici Kürt hareketine siyasal ve koşullar gerektirirse, askeri alanda yardım etmeğe hazır olduğumuzu bildirdik.

1 ilâ 7 Eylûl 1969 tarihleri arasında Kahire'de toplanan Filistin Milli Konseyi VI. Kongresi'ne delegasyonumuz **«Filistin ve İsrail sorunları demokratik ve enternasyonalist bir yoldan çözümlenmelidir»** başlıklı bir çözüm tasarısı sunmuştu. Arap halkından büyük rağbet gören bu tasarıda bütün İsrailli ilericileri, bu demokratik çözümün gerçekleştirilebilmesi için, Filistin silahlı hareketine katılarak veya ayrı olarak mücadeleye çağırıyorduk. Halen de, Filistin direniş cephesindeki ve devrimci Arap hareketindeki ilerici güçler kuvvetlendikçe bu çözümyolunun İsrailli kitleler içindeki taraftarlarının artacağını ummaktayız.

Bu amaçla Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi, Filistin sorununu tamamen kavramış olduğunu sanmamakla beraber, anti-emperyalist ve anti-siyonist eylemleriyle tanınan İsrail sosyalist örgütü MATZPEN'le diyalog kurma teşebbüsünde bulundu. Bu örgütün görüşleri Arap kamuoyuna Beyrut'ta çıkmakta olan haftalık **El Hürriye** Gazetesi'nin aracılığıyla duyuruldu. Böylece MATZPEN'in tutumuyla MAPAM gibi solcu veya diğer sağcı siyonist kuruluşların tutumları arasındaki fark gösterilmek istendi. İsrail Komünist Partisi «Rakah» ise, Filistin'in geleceği gibi böylesine temel ve karmaşık bir sorunun, hâlâ «barış yoluyla» çözümlenmesini öğütlemektedir.

Şüphesiz Filistin gibi bir bölgede, demokratik bir çözüme kolay ve çabuk ulaşılamaz. İsrail'deki yirmi yılı aşkın siyonist hakimiyeti, bu ülkedeki yahudi işçi sınıfının enternasyonalist duygularını iyice körletmiştir. Zaten tarihlerinin hiçbir aşamasında öncü bir örgüte sahib olamayan yahudi işçileri (Poalezion ve Bund'un Üçüncü Enternasyonelle olan dalaşmaları buna iyi bir örnektir), Lenin'in deyimiyle «büyük yahudi burjuvazisinin ideolojisi olan siyonizm» tarafından tamamen amaçlarından uzaklaştırılmışlardır.

Öte yandan Arap kitleleri ve işçi sınıfı da, şovenizmle dolu olan feodal, teokratik ve en iyi hallerde, küçük burjuva ideolojilerinin yönetimi altındadırlar.

FDHKC Sözcüsü Havatmeh

İsraillilerin ve Arapların kurtulup haklarını ve insanlık şereflerini elde etmelerini sağlayacak olan tek ideoloji, bizim uygulamakta olduğumuz silahlı mücadelenin ideolojisidir. Biz geri kalmış ülkelerde emperyalist ve karşı-devrimci güçlerin ancak Vietnam örneğine uyularak yenilebileceğini biliyoruz. Biz, çıkarlarını hâlâ klasik bir savaşta gören, oysa bu türden bir savaşta her zaman mağlubiyete mahkum olan bürokratik ve küçük burjuva Arap rejimlerinin aksine Vietnam yolunu seçmiş bulunuyoruz.

Bölgedeki hakim güçlerin zoruyla, halen tartışılmakta olduğu gibi, gerici bir çözüm kabul ettirilip bütün direniş örgütleri ortadan kaldırılsa bile, bu örgütler eylemleriyle artık durdurulamayacak olan bir gerçek ulusal ve sosyal devrim sürecini başlatmış bulunmaktadırlar. ”

Filistinde emperyalizme karşı savaşan örgütler

ne hazırlayan, hareket ettiren ve demokratik ulusal bir devrimin temelini atan tek ideolojidir. Küba, Vietnam, Kore, Çin bunun en canlı örnekleridir. Halbuki burjuva ideolojisiyle yeni sömürgeciliğe karşı girişilen bütün hareketler başarısızlıkla son bulmuştur. Küçük-burjuvazi bile ulusal kurtuluşun temelini atmada, ekonomik ve politik bağımsızlıkta ve ağır sanayiin kurulması için giriştiği savaşta aciz kalmıştır. ABD'nin öncülüğünü yaptığı yeni sömürgecilikle mücadele edemiyeceğini anlayınca da teslim olmuş ve onunla uyuşmuştur. Bu durum Haziran savaşından sonra bütün Arap ülkelerinde görülmüştür.

ABD emperyalizmi çok kritik bir dönüm noktasına gelmiş ve kuvvetlerini Vietnam ile Avrupa arasında paylaştırmak sorunuyla karşılaşmıştır. Ortadoğu'da başlatılacak anti-emperyalist bir savaş, ABD'nin olanaklarını zorlayabilecek ve dünyadaki hakimiyetinin çöküşünü hızlandıracaktır. Küçük burjuvazi, Ortadoğu'da ikinci bir Vietnam yaratacak olan bu halk savaşını yönetemez ve sürdüremez; çünkü bu durum kendi çıkarlarına ve iktidarını devam ettirmesine manidir.

Temel felsefesinde marksizm olan ve Üçüncü Dünya'da meydana gelen ulusal kurtuluş hareketleri üzerine somut bir araştırma yapmış olan Cephe, kurtuluşa giden ana yol olarak silahlı başkaldırmayı seçmiş ve toplumun en devrimci sınıfları olan işçilerin ve topraksız köylülerin silahlandırılması ve harekete geçirilmesi için mücadele eden marksist devrimcileri, kitleleri kurtuluşa yöneltebilecek tek öncü hareket olarak kabul etmiştir...

Emperyalizm, siyonizm, Arap tutuculuğu gibi karşı devrimci hareketlerle mücadelede Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi, bütün Arap ve Filistin ilerici güçlerini birlikte savaşmaya çağırmaktadır. Uzun bir savaşı göze almış ve siyonizme, emperyalizme karşı çıkan bütün sınıfların, bütün güçlerin toplanacağı ulusal bir geniş cephenin kurulması için de ayrıca mücadele edilmektedir.

●● Cephe'nin toplumsal yapısı nedir?

— Cephe kendini marksist-leninist olarak tanımlamaktadır. Bu yüzden saflarına katılan kimselerin daha çok işçiler, topraksız köylüler olmasına çalışmaktadır. Üyelerine maddi menfaat sağlamıyan tek Filistin mücadele örgütüdür.

●● Özgür Filistin nasıl olacak ve burada yahudilerin durumu ne olacaktır?

— İsrail, yahudi kapitalizmi ile dünya kapitalizminin işbirliği sonucu meydana gelmiştir. Yahudi kapitalistler her yahudideki ırkçı duyguları kamçılayan siyonizmi kabul ederek, dinsel sloganlar kullanarak, sözde tarihsel nedenlere dayanarak bütün dünyadaki çalışan sınıflar içinden yahudilerin ayrılarak Filistin'e gelip ırkçı ve saldırgan bir devlet kurmalarını sağlamıştır. Demokratik Halk Cephesi, İsrail devletinin temsil ettiği siyonizmin yokedilmesi için her türlü ırkçılığa karşı çıkarak Filistin sorununun doğru olarak çözümlenebileceğine, Arapların veya yahudilerin emekçi sınıfların önderliğinde birarada yaşayabilecekleri Demokratik Sosyalist Filistin Devletinin kurulabileceğine inanmaktadır. Biz sömürüye, ırkçılığa ve gerici hareketlere paydos diyen sosyalist bir **Filistin devleti için savaşıyoruz**; burada arapların ve yahudilerin eşit koşullar altında olmalarını, her ikisinin de ulusal kültürlerini geliştirme haklarından aynı şekilde yararlanmalarını istiyoruz...

●● FDHKC'nin stratejisi ve taktiği nedir?

— Cephe, Filistin'in kurtuluşunun yalnızca devrimci çizgideki Filistin halkı tarafından başarılabileceğine inanmaktadır. Ayrıca Filistin halkının savaşının Arap kurtuluş hareketlerinden ve bütün dünyadaki devrimci mücadelelerden ayrılamıyacağına da inanmaktayız. Bu yüzden de Demokratik Halk Cephesi, Filistin'i kurtaracak tek yol olarak halk savaşını kabul etmektedir. İçinde bulunulan tarihsel koşullar içinde Orta-doğu'da girişilecek uzun süreli bir halk savaşının emperyalizmin ve siyonizmin teknik olarak çok üstün savaş gücünü yenmede tek yol olduğunu sanıyoruz... Emperyalizm tarafından desteklenen muntazam İsrail orduları teknolojik, bilimsel ve kültürel nedenlerden dolayı Arap ordularından üstündür. Vietnam'ın ve küba'nın kurtuluşları, Filistin'in ve diğer Arap ülkelerinin de kurtulması ve zafere ulaşması için ister muntazam ordularla, ister gerillayla olsun uzun süreli halk savaşlarının gerekliliğini göstermiştir. Arapların ve Filistin'in kurtuluşunda halk kurtuluş savaşını silahlı Filistin ayaklanması olarak geliştirmek yalnız bir şartla olabilir, o da arap devletlerinde devrimci değişimlerin olmasıdır...

●● Barışçıbir çözüm yolunun bulunması üzerine düşünceleriniz nelerdir?

— Savaş, politik olayların yalnızca bir devamıdır. Barışçı bir çözüme hiç de karşı değiliz, fakat Arap tutucu güçlerinin, siyonizmin, emperyalizmin karşısında yenik düşme ve Filistin halkının haklarının feda edilmesi anlamını taşıyacak bir barışçı çözüme tabii karşıyız.

Güvenlik Konseyi'nin Filistin sorununa bulduğu çözüm bir bakıma emperyalizm, siyonizm ve arap gericileri karşısında geri çekilmek ve teslim olmaktır. Bu yüzden Demokratik Halk Cephesi ve bütün filistinli ve arap ilerici ulusal güçler bu barışçı çözümü reddetmektedirler. Durumu şöyle bir gözden geçirirsek görürüz ki, Arap hükümetleri ulusal kurtuluş hareketlerinin ve Filistin halkının zararına emperyalizm ve siyonizme taviz vererek anlaşmaya yanaşmak istemektedir. İsrail'in hudutlarını emniyete almak için, Filistin silahlı mücadele örgütlerini lağvetmek gibi yeni koşulları empoze etmek istemektedirler gerilla hareketlerine. Böyle bir yenilgi ortamına gelecek tavizli anlaşma, karşı koyma güçlerini iki cephede birden savaşmaya zorlayacak: Bunlardan biri İsrail'e karşı, diğeri tavize yanaşan arap devletlerine, özellikle gerici Ürdün rejimine karşı...

Demokratik Halk Cephesi bütün bu tavizleri reddetmekte ve savaşa devametmek istemektedir.

●● Filistin Kurtuluş hareketi ile Asya, Afrika ve Latin Amerikadaki kurtuluş hareketleri arasında ne gibi yakınlıklar buluyorsunuz?

— Demokratik Halk Cephesi Filistin'in kurtuluşu için girişilen mücadeleyi, Asya, Afrika, Latin Amerika kurtuluş savaşlarının ve bütün dünyadaki sosyalist devrimin bir parçası olarak görmektedir... Dünyadaki devrimci cephede birliğin bulunmaması her yerde kurtuluş hareketlerinin yeni sömürgecilik ve emperyalizm karşısında başarısız kalmasına sebep olmuştur. Bu durum dünya emperyalizminin, daha doğrusu Amerikan emperyalizminin savunmadan hücuma geçmesini, kimi sosyalist ülkelere doğrudan doğruya müdahale etmesini sağlamıştır. Che Guevara'nın bu konuda Havana'ya gönderdiği mesajı kabul ediyoruz. Yeni sömürgeci emperyalizme karşı bütün dünyadaki kurtuluş savaşlarının birleştirilmesi ilkesinin pratikte de uygulanması gerekmektedir. Üçüncü dünyadaki kurtuluş hareketlerinin, sosyalist hareketlerin toplandığı dünya çapında devrimci bir cephenin meydana getirilmesi için devamlı olarak mücadele edeceğiz.

Quaderni Piacentini'den çevrilmiştir.

Emperyalizm ve giyolizme karşı savaşan Arap komondoları

HÜR YAYINEVİ

Hür Yayınevi'nin yönetmeni Yusuf Ziya Bahadınlı, Yozgat'ın Bahadın köyünde doğmuş. (1927) Köy enstitülerinde okumuş, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Edebiyat Bölümü'nden mezun olmuş. İlk, orta, öğretmen okulu ve liselerde öğretmenlik yapmış. Hikâye, sözlük, ve inceleme kitapları var. 1958'de öğretmenlikten ayrılıp Hür Yayınevi'ni kuran Bahadınlı, 4 yıl da Türkiye İşçi Partisi Milletvekili olarak Parlamentoda bulunmuştur.

●● *Son kitaplarınız edebiyat türünden. Bu, yeniden yayına başlarken seçtiğiniz bir alan mı?*

— Önceden yapılan programlarla yayın yapmak oldukça güç. Programlı çalışmayı ya devlet yada önemli miktarda sermayesi olan kişiler yapabilir. Kitap sağlamak önemli bir iş. Diyelim bir sosyalist ülkeden kitap getirtip çevireceksiniz, çok güç, kitapları sınırda alıkoyarlar. Batıdan getirtseniz, bizim için çok sayılan bir telif ücreti ödeme zorunluğu var. Yine de dünya ve yerli sosyalist edebiyatından, bilimsel sosyalizmden örnekler vermeğe çalışacağım.

●● *Yayınlarınız üzerine tartışmalar açılsa, «Diriler Mezarlığı» üzerine ne düşünürsünüz?*

— Diriler Mezarlığı, yirmi yıl önce polisin kovalaması sonucu Bulgaristan'a sığınan Fahri Erdinç'in hikaye kitabıdır. Kitap hakkında bir yazı çıkmadı basında. Özellikle bazı yazarlar, hikayelerin «politik» olmasından sözederek üzerinde durmadılar. Bir kısmı da üzerinde düşünmeden, birinin kanısını öbürüne aktarmakla yetindi. Bu kişiler, uzun yılların burjuva şartlandırmasının etkisiyle politikadan uzak durdukları için Diriler Mezarlığı'na peşin yargılarla karşı çıktılar, politikanın hayatın ta kendisi olduğunu unutarak. Bazıları da bu kitaptan sözetmeyi bir «riziko» saydılar.

●● *Yayınlarınızın karşılaştığı en büyük zorluk nedir?*

— Toplatılması, kitapçıların sabotesi, dağıtamamak, kitap tanıtımı yapan yazarların «ahbap işi» davranmaları... Devrimci yayınevlerinin, yayında birleşmeleri, yazık ki, olmuyor, hiç değilse dağıtımda birleşmeleri, bir «ortak dağıtım» kurmaları gerekmektedir.

●● *Toplumcuların izlemesi gereken kitaplarınız?*

— «Engels'e Göre Tabiatın Diyalektiği», «Sosyalist Dünya Görüşü», «Sovyetler Birliği'nde Sendikacılık», «Gerçekçilik Açısından Picasso», «Kafka», «Türkiye'de Eğitim Sorunu ve Sosyalizm», «Diriler Mezarlığı», «İlericilik Ve Gericilik Kavgasında Tevfik Fikret»...

●● *Yeni hazırlıklarınız nelerdir?*

— Basılmak üzere olan dört kitap var: Rady Fish'in «Küba Gezisi», «Dört Sosyalist Ülke İzlenimleri — Y.Z. Bahadınlı», Cengiz Aytmatof'un bütün hikayelerinin «Cemile» adıyle toplanması, ve «İhtilâlin Eşiğinde» adında bir çeviri...

İZLEM YAYINEVİ

İzlem Yayınevi'ni yöneticileri Nurten Tuç ile S. Günay Akarsu. 1962 yılının 17 Nisanında, yani Köy Enstitüleri'nin kuruluş yıldönümünde, Köy Enstitüsü'nden yetişmiş bir yazarın, M. Başaran'ın bir kitabıyla yayıncılığa başlamışlar. Evlilikleri bitmiş, ama yayınevini gene birlikte yönetiyorlar. Nurten Tuç bir yandan da Dostlar Tiyatrosu'nda ortak yönetici olarak çalışıyor. S. Günay Akarsu tiyatro çalışmaları yanında «*Tiyatro 70*» adını taşıyan aylık bir tiyatro dergisi yayınlamaya başladı.

●● *Bu başlangıçtan sonra yayın politikanız nasıl gelişti?*

— Önceleri yayınlarımız arasında tiyatro kitapları, özellikle yerli yada çeviri oyunlar ağır basıyordu. Bütün kitaplarımızın belli bir dünya görüşüne bağlı olması, ilerici, devrimci nitelikler taşıması biçim için vazgeçilmez bir ilkeydi. Daha sonra «*toplum sorunları dizisi*» adını verdiğimiz bir dizi açarak burada öğreti kitapları, inceleme kitapları yayınlamaya başladık. Şiir basmak niyetinde değildik. Ama Nazım Hikmet'i yayınlayan üçüncü yayınevi olduğumuz için her zaman kıvanç duyacağız. Sanat ve toplum sorunları dizilerimiz bugün de sürüyor. Bunlara bir de ansiklopedi dizisi eklemeye karar verdik. İlk olarak 8 kitaplık bir «**İzlem Cinsiyet Ansiklopedisi**» hazırladık. Bu dizinin ilk kitabı yayınlandı. Bu dizide, cinsiyeti bir tabu olmaktan çıkarıp, ciddi, bilimsel ve öğretici bir tutumla anlatmak amacındayız. Cinsiyet Ansiklopedisi'ni iki doktorumuz hazırlıyor.

●● *Kesinlikle izlenmesi gereken yayınlarınız hangileridir?*

— Çeşitli kitaplar yayınladık. Tiyatro kitapları, belli bir meraklı çevresinin dışına çıkmıyor elbette. Doğal bir şey bu. Ama toplum sorunları dizisinde çıkan kitaplarımızın, yararlı olduğuna inanıyoruz. Özellikle Karl Marx'ın «**Louis Bonaparte'ın Darbesi — 18 Brumaire**»nin günümüz Türkiye'sinin birçok sorununa ışık tutacak çok önemli bir kitap olduğunu belirtmek isteriz. Burada başka bir kitabımızdan söz etmek gerek. Tevfik Çavdar'ın «**Türkiye 1968**»i de her aydının, her ilericinin el kitabı niteliğinde. Türkiye'nin geri bırakılmışlığını söylerken bunu sayılara dayalı olarak belirtmek, ispatlamak olanağını veriyor. Hem de resmi istatistiklerle. Bir de «**Emekçinin Kitaplığı**» adlı bir dizimiz var. Burada, sorunları çok açık, kesin bir anlatımla, herkesin yararına sunuyoruz. Bunlar inceleme kitapları değil. Kabul edilmiş bilimsel doğruları ortaya koyan ve kitlelerin eğitilmesinde, bilinçlendirilmesinde yardımcı olmak amacını taşıyan öğretim kılavuzları.

●● *Yayında karşılaştığınız güçlükler nelerdir?*

— Derdimiz, bütün yayınevlerinin derdinden farklı değil: Dağıtım.

«Bütün taşlar gibi vakarlı
hapiste söylenen bütün türküler gibi
kederli
Bütün yük hayvanları gibi battal ağır
ve aç çocukların dalgın yüzlerine
benziyen elleriniz
Arılar gibi hünerli hafif
Sütlü memeler gibi yüklü
Tabiat gibi cesur
Ve dost yumuşaklıklarını haşin derilerin
altında gizleyen elleriniz
Bu dünya öküzün boynuzunda değil
Bu dünya ellerinizin üstünde duruyor
Ve insanlar, ah benim insanlarım
Yalanla besliyorlar sizi
Halbuki açsınız
Etle ekmekle beslenmeye muhtaçsınız
Ve beyaz bir sofrada bir kere bile yemek
yemeden doyasıya
Göçüp gidersiniz bu her dalı meyva
dolu dünyadan.»(*)

"ELLERİNİZE ve YALANA DAİR"

Altan YALÇIN

Ulusumuz bir değerler karmaşasının ve ona bağlı bilgisizliklerin, beyin kusmalarının ve emperyalizmin kültürel şartlandırmalarının tutsaklığı altındadır. Okuma yazma bilmeyen halkın yanıbaşında, bir avuç mutlu kültürlüler azınlığı, kendilerini besleyen, doyuran emekçilerin sırtından gününü gün etmek için ellerinden geleni ardlarına komamakta, bireyin kurtuluşu, sanatçı özgürlüğü, evrensellik, yabancılaşma gibi burjuva ideologlarının kokuşmuş kültür kavramlarından kalkarak sözüm ona büyük sanat eserleri vermektedirler. İnsanların sokak ortasında kurşunlandığı, katillerin kolgezdiği, siyasi cinayetlerin, tutuklamaların, grevlere kurşun yağdırmaların gırla gittiği bir toplumda sanatçının özgürlüğünden, bireyin kurtuluşundan dem vurmak adi bir ikiyüzlülükten başka birşey değildir. Temelde yatan amaç yüzyıllardır aldatılan ve kandırılan halkın özbeğenisini foto-roman, sinema ve bütün eldeki güçleri kullanarak bir kez daha yozlaştırmak, devrimci olması gereken sınıfları kendi davalasını anlıyamaz hale getirmektir. Edebiyatımızı, tiyatromuzu, sinemamızı, plastik sanatlarımızı artık iyice bilinen bir düşman sürekli etkisi altında tutmaktadır bugün. Bu düşman, emperyalizm ve onun siyasal, kültürel örgütleri olan haberleşme araçlarının yaygınlığıdır.

Soyutlamaların ve genellemelerin dışına çıktığımızda; ilkokuldan başlıyarak bizi kötü bir şekilde şartlandıran yaşamanın, sahte bir yaşama olduğunu anlarız. Bu yaşama nelerle belirlenmektedir? Manzumeler, hamasi memleket nutukları atan şiirler, harika çocuklarla bezenmiş resim, hor görülen bir halk edebiyatı, (hatırlıyorum da halk edebiyatı dersleri hep bir takım geçiştirmeler, aldatmacalarla geçerdi) Yastık sohbeti filmleri ya da mezarda biten Türk filmleri, radyo, basın, seks ticareti.

İşte ulusumuz bugün bu şartlanmaların etkisi altında, azgelişmişlik, rahim ve kerim Osmanlı Devleti, padişahların haremleri, Peygamberin cenkleri gibi aldatmacalarla ve saptırmalarla, bilinçli bir kültür sömürüsünün etkisi altındadır.

Sanat alanında aydınlarımız bugüne kadar ne yapmışlardır? Fransız tipi devrimcilerin, Prens Mişkin'lerin, Oblomovların avunma isteklerinin kör karanlığında yuvarlanıp gitmektedirler.

Kültür değerlerimiz, şartlanmalar dışında işçinin, köylünün, emeğinden geçinmek ve yaratmak zorunda olan insanların bu düzenden alabileceği nedir? İlhan Berk şiirleri mi? Yoksa homoseksüelliğe övgü olan bilmem kimin hikayeleri mi? Bunlar mı ulusumuzu yeryüzünde temsil edecek ve halkımızı gerçeğin katı yüzü ile karşı karşıya getirerek bilinçlenmesini sağlıyacaktır? Bunlar mı yeryüzünde ilk ulusal kurtuluş savaşını vermiş bir ulusun sanatçılarıdır? Gözünüzü günlük gazetelere, yaşamaya, işgallere, sokak ortasında güvenlik kuvvetleri tarafından öldürülen yağız Anadolu temsilcilerine çeviriniz? Gözlerinizi yüzyıllardır halkın dilinden düşmeyen Pir Sultan Abdal'a çeviriniz, gözünüzü yakın tarihimizin hâlâ sahip çıkılmamış (ancak emperyalist güçlerin izin verdiği ölçüde, o da ticari kaygılarla yayınlanabilen) bir ozanına, Nazım Hikmet'e çeviriniz. Ulusal Kurtuluş Savaşı'mıza bir sanatçı olarak kim sahip çıkmıştır? Kim ülkesinde yıllar boyu tutuklanarak

KLOZET KAFALAR

Var varanın, sür sürenin
Çok baykuşu olur, sahipsiz viranenin
Herkes bir laf eder sanat üstüne
Bakalım kel oğlan ne ahkam keser

Doğmuşum seyran varanın, para bulanın olduğu yerde, anamdan dinlemiş, babamdan öğrenmişim. Sonra yolum düşmüş şehr-i İstanbul'a sağda solda bir yığın laf edip keyif bozmuşum. Kafam kızıp, beynim kafamdan bir arpa boyu yükselince de alıp bic tükenmez kalemi elime, başlamışım yazmaya:

Sergileri mergileri
Tiyatro diye, baldır bacak göstermeleri
Bizim koca kulak misal böğürmeleri

Bu hafta yol şaşırıp, doğrusu gün şaşırıp şehir galerisinde buldum kendimi. Herkes tamtakım orda hazırdı, eksik olan bir şey varsa, kurdeleyle makastı:

Dere gibi hoşaflar
Tepe gibi pilavlar
Kolum gibi dolmalar
Budum gibi sarmalar

Ye yemez misin?
Hani de görmez misin?

Karnım davula döndü, gözüm şaşı oldu. Bir hengame, bir hengame. Aman o da ne, kuyruklu yıldız çarpmışa döndüm, dünyamı şaşıp, öbür dünyalara yollandım. Vardım yapanın ellerine sarıldım, adını bahşetti bana MERAY ÜLGEN. Bi meraklı karikatür yapmaya, karınca kaderince anlatmış Klozet kafaları, midesi dolu kalbi boş olanları, yüze gülüp arkadan söz edenleri, şu fakir fukarayı nasıl tavına getirir de daha iyi soyarız diye düşünenleri?

Klozet kafalı amcalar bir masanın etrafına oturmuş haber beklemektedirler. Bir klozet içeri girer ve bağırır MÜJDE! Klozet ailesine katılacak bir aday daha doğdu. Haydi büyük klozetler hemen planlar yapmaya başlarlar:

— Aman efendim bu sefer A3 uygulayalım.

— Onda tam netice alamadık, bozuk çıktı en iyi yol B' dir.

— Tam bir klozet yetiştirmek için daha kundaktayken beyni yıkamaya başlamalı, Amerikan, mamaları, süt tozları ne güne duruyor?

Adayın en iyi yetişmesi için yapılan tartışmalar bir gece ve de bir gündüz sürdü. Yazıldı çizildi, sonunda da uygulamasına geçildi.

Süt tozları, en iyi oyuncaklar, aman ağlamasın ve büyüyünce her isteğini elde etmek için gözünü budaktan esirgemesin diye her isteği yapılarak büyüdü aday.

Okula başladı, dersleri hep pekiyi, klozet kafalar bir memnun ki, sormayın. Aman efendim, şu okullar olmasa ne yapardık, bütün istediklerimizi, köhnemiş kalıplar içinde en iyi okullarda verebiliyoruz, sağolsunlar hoca klozet kafalar da görevlerini canla başla yapıyorlar.

Bir de bakıyoruz ki, klozet kafalıların pazarlıkları çarşıya uymuyor. Klozet adayı başka beyinlerle karşılaşıyor, başlıyor anlayışı, konyayı anlamaya:

«Bu klozetler, onların kitapları, hocaları, gazeteleri yalan söylüyor. Düzenleri bozulmasın, klozet yapamadıklarını uyutmaya çalışıyorlar» diye düşünür.

Üstündeki çulları atarak kalabalıklara karışıyor. İşgaller, mitingler onun yeri oluyor artık, gitgide büyüyor klozet olmayan kafaların kalabalığı ve klozet kafaları alaşağı ediyorlar.

Ben gördüm, o gördü, bir yığın eş dost gördü. Uy benim garip anam, uy benim garip bacım sizler görmediniz adamı kuyruklu yıldız çarpmışa döndüreni, feleğini şaşırtanı.

Bu karikatürler Nergiz Ana'nın hikayeleri gibi; gülsün mü, ağlasın mı? insan şaşırıp kalıyor. Sizler görmelisiniz onları, anlamalısınız nasıl yıkanıyor beyinlerimiz, tarlaya darı serper gibi önümüze yalanlar serpildiğini.

Neyse efendim uzatmayalım mestaneyi, patlatmayalım kestaneyi...

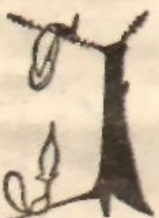
Bakalım gelecekte yolumuz nereye düşer şimdilik selam olsun bekleyene.

KELOĞLAN

yaban ellerinde yıllarca memleketinin özlemi içinde kıvrandırılmıştır? Edebiyat havarileri bunları tartışmak ve kendilerinin yaşıyan ülke içinde yerlerini tesbit etmekle yükümlüdürler. Bütün bunlar yapılmadığında ortaya çıkan halktan yana, marksizmden yana gözükerek anılan değerlere arkadan vurmaktır. Mutlu Kültürlüler azınlığı için gerekli bütün kültürel beslenme kaynakları açıktır.

Bu görünümleri ile sanat bugün, kültür olgusunun bir bölümü olarak, halkı aldatmaya, giderek onu ihanete teşnedir. Sokaktaki olaylara, işgallere, boykotlara, öldürülen devrimcilere, işçilere ve köylülere, grevlere tanıklık etmeyen sanat, sömürge aydınlarının sanatı ve tatminleri olmanın ötesinde bir anlam taşımamaktadır. Bugünün sanatçısı geleneğini objektif olarak değerlendirmeli, elinde kullandığı aracın (şiir, roman, hikâye, sinema, tiyatro, resim, vd.) olanaklarını ve etki gücünü tutarlı bir yöntemle açığa

çıkarmalıdır. Sanatçının devrimciliği, ortaya koyduğu üründe (geleneği, yaşanılan zamanı ve geleceği barındıran ürününde) belli olur. Bugün kendisini halkına ve sanatına adamış sanatçının karşısındaki engeller, yaratma gücünü sınırlayan etkiler, toplumsal yaşamamızın dününden daha çok, fakat daha belirgindir. Ve sanatçı bunca yalan ve sömürünün içinden ürününü çekip çıkarmalıdır. Devrimi önce kendi içinde, şartlanmalara, baskılara, yalana ve hileye karşı durarak gerçekleştirmeli ve sonra arıtılmış sözünü, ürünleri ile yansıtarak yaygınlaştırmalıdır.

Ülkesinde yapılan haksızlıklar, öldürülen insanlar, oynanan oyunlar, sanatçının birikimi olmalıdır. Bu birikim devrimci bir özle işlendiği ölçüde etkili, kalıcı ve aydınlatıcı olabilir.

Sanatçı seçimini burada yapabilmeli her an kendisini yenileyerek, ayıklıyarak ve seçerek işe koyulmalıdır. Soru, şartlanmış insanlarıyla, ihanet koalisyonlarıyla, kaatiller ve tefecilerle işbirliği yapma (bilinçli yada bilinçsiz) yada yapmama sorusudur. Soru, yıllarca halkın beğenisini sömüren, yozlaştıran güçlerin yanında olup olmama sorusudur. Soru, bütün bunların bilincine vararak, ben Türkiye'de üreten ve yaratan sınıfların sağladığı olanaklarla yetişen bir sanatçı olarak onlar için ne yapabilirim, sorusudur. Sanatçı bunların cevabını yine ortaya koyduğu ürünlerle verecektir. Sanat bütün yansıma biçimleriyle herkesten çok üreten ve yaratan sınıfların hakkıdır. Ve bugünün Türk sanatçısı iyi ve kötüyü, güzel ve çirkini, geçmişi, şimdiyi ve geleceği bu sınıflara göstermek, onları ikna etmek, yüreklendirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülük yine kullandığı araçta yansıyacaktır. Aracı nasıl kullanacağı, neleri seçip neleri dışarda bırakacağı, halk topluluklarına nasıl ulaştıracağı, kimin için ürün verdiği, sanatçının kendi iç sorularıdır. Bu anlamda bir uzmanlaşmaya gidilmediği ölçüde (yani yapıtsız sanatçılar, kuramcılar, meyhane diyalogları çoğaldığı ölçüde) sanatımız kısır bir dostlar gösterisi olmanın ötesine geçemeyecektir. Her sanat eseri -yada bu iddiayı taşıyan yapıt- kendi alanının gereksinmelerini, o güne kadar gelen birikimi değerlendirmek, sunmak ve yeni açılımlar getirmekle yükümlüdür.

Sanatçılarımız kendilerine verilen olanakları ve olanaksızlıkları, bugüne kadar edindikleri bilgileri değerlendirmelidirler. Yanlışı ve doğruyu, iyiyi ve çirkini, yanlış alışkanlıkları, gelişme çizgileri içinde değerlendirip ayıklamalı, halktan yana değerleri dünden bugüne devşirmelidirler. Bir sanatçının toplumsal olaylar karşısındaki tavrı, tarihsel gelişim konusundaki düşünceleri, halktan yana aydın olarak giriştiği eylemler, örgüt konusunda dilekleri ve bekledikleri, sanatını ve birikimini etkileyen sorulardır. Ve sanat ürünleri o sanatın ulusal gelişme çizgisi, devrimci sınıflara getirdiği mesajla değerlendirilir. Somut bir deyişle **«ben devrimciyim, o halde ortaya koyduğum yapıtlar da devrimcidir»** çıkarımı geçersiz ve anlamsızdır. Yanlış ve kötü yapıtlar, sanatçısı sokak eylemlerine katılıyor, örgütlerde görev alıyor diye doğru ve güzel olacak değillerdir. Bir sanat eserini haklı, doğru, güzel, etkili ve kalıcı kılan, özünü ve biçimini devrimci pratikten alması ve bunu tutarlıkla yansıtmasıdır. Sanatçı ülkesinde ve yeryüzünde bütün ezilen, sömürülen, hor görülen insanlar için ürün veriyorsa, bunun özünü, biçimini ve kavgasını ortaya koyduğu yapıtta gösterecektir. Bu bir iç bilgi ve kendinde bilinçlenme sorunudur. Sürekli yaratma, eleştirme ve çalışma sorunudur. Kendini belli bir sanat türüne adayan sanatçı önce bu topraklarda yaşayan insan olarak kendisinin bilincine varmalıdır. Eksiklerini, alışkanlıklarını, şartlanmalarını, yaşamasını gözden geçirmeli, daha sonra insanlarla olan ilişkilerine geçmelidir. Yine bu topraklarda yaşıyan insan olarak ulusumuzun içinde bulunduğu karanlık günlerde ne yapacağını seçmelidir. Üçüncü aşamada ise sanatının kendi iç sorunlarının neler olduğunu görmeli ve değerlendirmeli, o sanat dalında yapılagelmiş ürünleri tanımaya, öğrenmeye çalışmalıdır. Politik alanda olduğu gibi **Eleştiri-birlik-eleştiri** ilkesi ve bunun getirdiği diyalektik süreç sanatçının

yaratmasına ışık tutan bir ilke olarak kavranmalıdır. Kendine ve kendi halkına ve bütün yeryüzü halklarına. İşte sanatçının diyalektiği ve hiçbiri tek başına Emperyalizmin kültür alanındaki şartlandırmaları, aldatma ve yalan, yozlaşma ve çöküntü, adanmış sanatçıların karşısına dikilen ve mutlaka yıkılması gereken putlardır. Yadsıma bütün bu olguları ortadan kaldırmamaktadır. Bilgi, sürekli mücadele, araştırma, ürün verme ve yaygınlaşma. Bunların dışında yapılacak şeyler aldatmaca ve kandırmacadır:

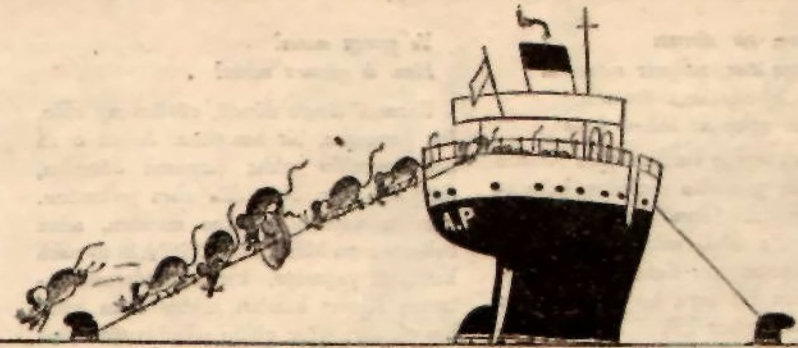
İnsanlar, ah, benim insanlarım!
Hele Asyadakiler, Afrikadakiler
Yakın Doğu, Orta Doğu, Pasifik Adaları
Ve benim memleketlilerim,
Yani bütün insanların yüzde yetmişinden çoğu,
Elleriniz gibi ihtiyar ve dalgınsınız.
Elleriniz gibi meraklı, hayran ve gençsiniz.
İnsanlar, ah benim insanlarım!
Avrupalım, Amerikalım benim
Cesur, atak ve unutkansın ellerin gibi,
Ellerin gibi tez kandırılır,
Kolay aldatılırsın...
İnsanlar, ah benim insanlarım!
Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa rotatifler,
Kitaplar yalan söylüyorsa,
Duvarda afiş, sütunda ilan yalan söylüyorsa,
Beyaz perdede yalan söylüyorsa beyaz baldırları kızların
Rüya yalan söylüyorsa,
Ninni yalan söylüyorsa
Meyhanede keman yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa umutsuz günlerin gecelerinde ayışığı,
Eğer söz yalan söylüyorsa,
Renk yalan söylüyorsa,
Ses yalan söylüyorsa,
Ellerinizden geçinen
Ve ellerinizden başka herşey
Herkes yalan söylüyorsa eğer,
Elleriniz balçık gibi itaatlı,
Elleriniz karanlık gibi kör,
Elleriniz çoban köpekleri gibi apdal olsun
Elleriniz isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
Bu ölümlü, bu yaşanası dünyada,
Bu bezirgan saltanatı, bu zulüm
Bitmeyesin diyedir.

(*) Nazım'ın «Ellerinize ve Yalana Dair» şiirine yazının başında ve sonunda yer vermem, şiirin Türkiye'de olup biten olayları karşılıyan en iyi şiir olmasındandır.

Demirel'in son ihanet belgeleri!

haftanın karikatürü

YAZISIZ

(Bedri - Milliyet, 11.2.1970)

Başbakan Süleyman Demirel'in «giderayak» yaptığı basın toplantısında NATO'yu ve «ikili antlaşmaları» savunmaya kalkışması, aslında Türkiye halkına ihanetini belgeleyen yeni bir belge olmuştur. Günaydın Gazetesi'nin ikinci defa Demirel aleyhinde «yolsuzluk dosyalarını açıklayarak» açtığı kampanyadan daha önemli olanı, bizce, Demirel'in basın toplantısını eleştirmek üzere gazetelerde çıkan yazılardır.

Cumhuriyet Gazetesi'nde İlhan Selçuk, «Açıklama değil, gizleme» başlığı altında Demirel'in «Mevcut anlaşmalarda Türkiye'yi iradesi dışında harbe sürükleyecek hiçbir hüküm yoktur» şeklindeki iddiasına, şu susturucu cevabı vermiştir:

«Oysa Türkiye bugün NATO içi, NATO devamı, ve NATO dışı ikili anlaşmalarla iradesi dışında bir savaşa sürüklenebilir. Bir olup-bitti tehlikesi, başımızın üstünde Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır. Şöyle ki:

«a) NATO içinde bir otomatizm vardır. Silahlı Kuvvetlerimiz yüzde 95'iyle NATO Başkumandanlığına bağlanmıştır. Ve NATO kaynaşık kuvvetleri organizasyonu içinde önceden eline verilen planları NATO Başkumandanlığından gelen emirle uygulamak zorundadır. Bizim Genel kurmayımız bu emir ve kumanda zincirinin dışında kalmaktadır. Böylece Türkiye'nin iradesi dışında yıldırım hızıyla kendimizi bir savaşın orta yerinde bulmak işten değildir.

«b) Amerika - Sovyetler arasındaki nükleer savaş zincirinin halkalarından biriyiz. Türkiye'de İncirlik gibi çok önemli bir stratejik üs bulunmaktadır. Nükleer savaşın otomatizmi de washington'un eli altındaki düğmelere bağlıdır. Dünyanın öteki ucundaki bir Sovyet - Amerikan çatışmasından doğacak nükleer savaşın ilk kademesine Türkiye otomatik olarak barındırdığı üsler yüzünden girmektedir. Bu üsler mevcut oldukça, irademiz dışında bir savaşa sürüklenmek olup-bitti'siyle her an karşı karşıyayız.

«c) NATO'nun siyasi organizasyonu lafta kalmaktadır. Çünkü NATO üyelerinden herbirine yapılan saldırı karşısında NATO üyelerinden birinin tek olarak harekete geçmesi, NATO Antlaşmasının 5'inci maddesiyle mümkündür. Sovyetlere karşı Washington'un harekete geçmesi. Sovyetlerin ister istemez Anadolu'daki stratejik Amerikan üslerine - en başta İncirlik'e - karşı silahlarını tevcih etmesini gerektirecektir. Çağımızdaki savaşların hızı, göz açıp kapayıncaya kadar ülkelerin yokedilmesi sonucunu doğurmaktadır. Nitekim 1962 Küba buhranında olup-bitti'nin kıyısına varmıştı Türkiye... Robert Kennedy'nin ağzından bu durum bütün çıplaklığıyla açıklanmıştır.

«Ve bütün bunların yanısıra...

«1947'de imzalanan ikili anlaşmayla Türkiye elindeki silahları milli hedeflere tevcihten yoksun kılınmıştır. Bay Süleyman Demirel bu apaçık gerçeği inkar yoluna sapmıştır. 12 Temmuz 1947 tarihinde imzalanan ikili anlaşma Madde 2'ye göre:

«— Türkiye Hükümeti yapılan yardımı tahsis edilmiş bulunduğu gayeler uğrunda kullanacaktır.»

«Madde 4'e göre:

«— Türkiye Hükümeti Birleşik Devletler Hükümetinin muvafakati olmadan (...) bu maddelerin (silah - araç - gereçlerin) verildikleri gayeden başka gayede kullanılmasına müsaade etmiyecektir.»

«Bay Süleyman Demirel bu gerçekleri gizlemiştir. İkili anlaşmalarla Türkiye'de kurulan elektronik istihbarat şebekesinin bizi bir nükleer savaşta birinci hedef haline getirdiğini gizlemiştir.. Türkiye'deki taktik nükleer silahların kullanılması için Amerika'nın ruhsatı gerektiğini gizlemiştir. Elimizdeki taktik nükleer silahların kullanılmasında tekbaşımıza yetki sahibi olduğumuz veya olabileceğimiz aldatmacasından bir an önce sıyrılıp kurtulmamız gerekir.

«Sonuç:

«Bağımsızlığımızı gölgeliyen, bizi bir nükleer savaşta birinci hedef haline getiren, NATO dışında ayrıca Amerika'ya bağlıyan, elimizdeki silahları milli hedefler için kullanmamıza imkan vermiyen karmaşık ikili anlaşmaları bir temel anlaşma biçiminde yeniden imzalıyan ve kamuoyu karşısında savunan Bay Süleyman Demirel, geçmişin hatalarını da kapsıyan gayrimilli bir politikayı yüklenmektedir. Ne var ki, bu politikanın milli çıkarlarımızla bağdaşması mümkün olmadığı çoktan ispatlanmıştır.»

Yeni İstanbul Gazetesi'nde Kayhan Sağlamer de, Demirel'in konuşmasının «bilgi noksanlığı»nın değil, «fırsat buldukça başvurduğu modası geçmiş kurnazlıkları»nın ifadesi olduğunu belirterek, Türkiye'nin kendi iradesi dışında savaşa nasıl sürüklenebileceğini şöyle açıklamıştır:

«DEMİREL basın toplantısında, süper devlet niteliğindeki müttefiklerle NATO'nun orta ve küçük boy üyeleri arasında eşitliğin «nazari planda kalmadığını» belirtmiştir. Aslında süper devlet Amerika ile küçük boy üye Türkiye arasında karşılıklılık ilkesi işleyemiyeceğinden, tanınan imtiyazlar pratikte hep tek taraflı kalmaktadır. Türkiye yabancı ülkelerde üsler kurup asker ve silah yığamıyacağından, Birleşik Devletler limanlarını vırt-zırt ziyaret edecek bir Altıncı Filosu olmadığından, yurdumuzda Amerikalılara tanınan imtiyazlardan bizden kim yararlanacaktır?

«DEMİREL, «Türkiye'de stratejik füze yoktur» demiştir. Doğrudur, çünkü, sabit stratejik füzeler devri kapanmıştır. Ateşlenmeden imhası ihtimalini azaltmak amacıyla korkunç ve pahalı stratejik füzeler denizaltılara yüklenmektedir. Başbakan «Türkiye'de stratejik silah yoktur» cümlesini ağzına alamamaktadır. Ama, Adana'daki İncirlik üssünde, Türk Ordusu'nun emir ve komuta zinciri içinde olmayan ve nükleer başlıklarla teçhiz edilmiş «kısa menzilli» uçakların varlığını kabul ediyor. «Kısa menzilli» deyimi, uçakların İstanbul — Bursa hava seferlerini yapmaktan ötede bir yeteneğe sahip olmadığı izlenimi vermektedir. «Kısa menzil» gerçekte, Rusya'nın «yumuşak karnı» dediğimiz Donzet sanayi bölgesine, Bakü petrollerine, Ural ağır endüstri ve atom tesislerine, Moskova'ya kadar uzanmaktadır. Hem de gidip gelmecesine...

«DEMİREL bir de, Türkiye'de «kışkırtıcı, tecavüzi bir gaye ve kudrete sahip» üs ve silahların bulunmadığını söyleyebiliyor. Bizim söyliyeceğimiz de, güneyini emniyette hissetmedikçe Rusya'nın Türkiye'yi rahat bırakmasının beklenemiyeceğidir.

«Rusya Küba'ya birkaç füze soktu diye Amerika kıyamet koparmış ve 1962'de dünyanın darmadağın olmasına ramak kalmıştı. Orta menzilli birkaç füzeyi, «kınından çıkarılıp Amerika'nın böğrüne yöneltilmiş saldırına» olarak tanımlamıştı. Küba stratejik anlamda Amerika için neyse, Türkiye de Rusya açısından odur. Amerika birkaç füzeye «kışkırtıcı, tecavüzi bir gaye ve kudrete sahip» gözüyle baksın da niye Rusya nükleer başlıklarla teçhiz edilmiş kısa menzilli» uçakları aynı şekilde değerlendirmesin?»

El Fetih değil, El Kızıl komandoları !

Emperyalist pençelerle Ortadoğu'yu her fırsatta yaralayan kızıl Rus canavarının emri ile Diyarbakır'da giriştiği sabotajlarla Ortadoğu'daki anarşi komedisinin sefil kumpanyası EL KIZIL, bize mevcudiyetini hissetirmeğe çalışmıştır.

Halbuki biz EL FETİH maskesinin gizlemek istediği kızıl ruhlu anarşi komiklerini çok iyi tanıyorduk. Sosyalist Nasır'ın emrinde ve düşünce paralelindeki EL FETİH markalı bu kızıl şebekenin kendi vatanını kurtarmak yerine başka vatanları kana bulamak hevesinde olduğunu düşünmek istememiştik.

ORHAN KİVERLİOĞLU
(Babıalide Sabah — 8.2.1970)

Ağaların İnönü Avı !

Aaa.. İnönü şimdi de Hasan Ali'ci! Hasan Âli Yücel köy enstitülerini açtığı zaman karşısına Eskişehir Milletvekili Emin Sazak gibi köylüleri köle gibi kullanan ve onların uyanmasından korkan toprak ağaları çıktı.

Sonra Şemseddin Sirer gibi sağcı, Türk Ocağı milliyetçisi, yarı devrimci Halk Partililer ağaları takip etti.

Dedikodu parti içinde idi. Partide devrimci olmayanlar çoktu. Bunlar İsmet İnönü'yü avlayarak ona Hasan Âli'yi de, Tonguc'u da feda ettirdiler.

Köy enstitülerinde gerçekten birkaç kişi de komünistliğe saptı. Bugün üniversitelerimizde üç binden fazla komünist var. Niçin üniversiteleri kapamıyoruz?

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya — 9.2.1970)

Eygi konuşuyor: «Evet, şeriatçıyım!»

Ben bu adamları akıllı sanırdım. Meğerse çok bönmüşler... «Şevket Eygi şeriat istiyormuş...» Şeriat istemeyip de ne isteyecek mişim?

Şevket Eygi Şeriat için çalışıyormuş... Elbette çalışacak, her yerde, her zaman, daima çalışacak.

Kimisi bolşeviklik için, kimisi farmasonluk için, kimisi deccal için çalışır... Ben de elhamdülillah islamiyet ve şeriat için çalışıyorum. Bir müslüman olarak başka türlü çalışamam ki.

M. ŞEVKET EYGİ
(Bugün — 8.2.1970)

ANT * Haftalık Dergi * Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN * Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT * Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN * İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 · İSTANBUL * Tel.: 27 81 09 * P.K. 934 — Sirkeci · İSTANBUL * Dizgi ve Tertip: İPEK MATBAASI * Klişe: ESER KLİSE * Baskı: VATAN MATBAASI

* Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş.—Cağaloğlu-İstanbul, Tl.: 27 38 54 * İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL Tel.: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 50 Lira, Altı Aylık 25 Lira, Üç Aylık 15 Lira * İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları, yüzde 50 indirimlidir * Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır * Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruştan kabul edilir